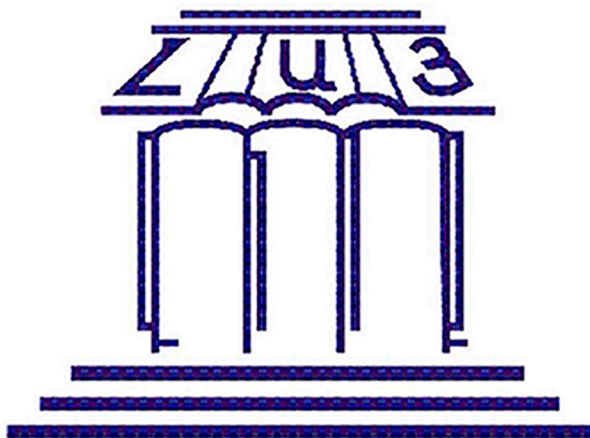

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

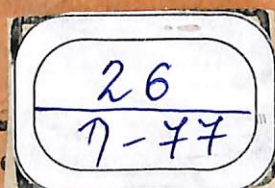
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Խ. ՊՈԼՅԱԿՈՎԱՆ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ
ԿՐՈՆԱԿԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1 9 3 2

ՅԵՐԵՎԱՆ

1 OCT 2009

26
7-77

ay.

Մ. ՊԱԼՅԱԿՈՎԱ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ
ԿՐՈՆ-Ա. ԿԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1007
30073

ՊԵՏԼՐԱՏ

ՅԵՐԵՂԱՆ

ՀԱՅԿ - ՍՍՐԱ
1932
Մ. Ա. ՊԱՅՆԻԿՅԱՆ
19815-59

ՆԱԽԱՐԱՆ

Ինչի՞ց յե պետք կրօնական կազմակերպությունների վերաբերյալ գրքովիլը, — հարց կտա ընթերցողը:

Յերիտասարդության կրօնական կազմակերպություններն իրենց ազդեցությամբ ու յերիտասարդության ընդգրկմամբ մեր հակառակորդներին բանակում խիստ մեծ տեղ են բռնում: Այդ կազմակերպություններին մոտիկից ծանոթանալը մեզ համար առանձնապես կարևոր է այն պատճառով, Վոր նրանք յեկեղեցու կազմակերպություններն են, Վորը կապիտալիստական յերկրներում դեռևս չատ մեծ դեր է խաղում յերիտասարդությանը կապիտալիզմի ազդեցության տակ պահելու գործում:

Կրօնն ու յեկեղեցին իրենց գոյության սկզբից պատմության տարբեր դարաշրջաններում միշտ ել յեղել են տիրող հասարակարգի գլխավոր հենարանը: Առանձին ակնառություններ իր տիրապետությունը ցուցաբերել է կաթոլիկական յեկեղեցին: Կար ժամանակ — ամբողջ միջնադարը, յերբ ամբողջ իշխանությունը պատկանում էր կաթոլիկական յեկեղեցուն: Հիշենք Իսպանիան, Վորտեղ յեկեղեցին, տիրա-նալով համարյա թագավորական իշխանության, յեկեղեցական դատա-տանի իրավունք ուներ (ինկվիզիցիա) և հանուն Քրիստոսի աշրում եր հարյուր հազարավոր մարդկանց: Այժմ ել դեռ յերկրի ամբողջ հողերի ու հարստության մի յերրորդ մասը նրան է պատկանում: Հիշենք Իտա-լիան, Վորտեղ պապի (Վատիկանի) ղեկավարությամբ պետության մեջ գոյություն ուներ պետություն՝ իր զորքով, առևտրով, ոտար յերկրներում պահվող դեսպաններով և այլն: Ֆրանսիայում մինչև Ֆրանսիական Մեծ հեղափոխությունը յեկեղեցին հսկայական իշխա-նություն եր վայելում և Ֆրանսիական պետության դասերից մեկն եր կազմում: Ավստրիայում յեկեղեցին միապետության հենարանն եր սկզբից մինչև իմպերիալիստական պատերազմը և նույնպես դրանից հետո ևս 9 տարի շարունակ: Այնտեղ այժմ իշխանությունը դարձյալ կաթոլիկական կուսակցության ձեռքին է: Յեկեղեցին ուներ, մասամբ այժմ ել ունի հսկայական հարստություններ, դատում ու ներում եր ժողովրդին, յերիտասարդության ուսուցման մենաշնորհը նրան եր պատկանում. առաջին դպրոցները հիմնել է յեկեղեցին և պատկանել ե նրան: Բազմաթիվ յերկրներում դեռ այժմ ել յեկեղեցուն իրավունք է վերապահված միջամտելու պետության կրթական ամբողջ քաղաքակա-նությունը: Մի շարք յերկրներում գոյություն ունեն այսպես կոչված կոնկորդատներ, այսինքն՝ յեկեղեցու ու պետության միջև կնքված համաձայնություններ: Կարևոր է նշել, Վոր մի շարք այդպիսի կոն-կորդատներ կնքվել են վերջին տարիներս: Իտալիայում իշխանությունը Փաշիգլմին անցնելուց հետո բոլոր դպրոցներում մտցվեց կրօնական

Ամերիկեցի լույս աշույրը, մենք տեսնում ենք, վաղ կապիտալիս-տական յերկրներում յեկեղեցին հսկայական աղղեցություն ունի յերի-տասարդության դաստիարակման դործում՝ սկսած մանկական հաս-կից։ Այժմ յեկեղեցին միլիոնավոր յերիտասարդական կազմակերպու-թյուններ ունի։ Իր դրամական ու բարոյական հզորությունը նա դործա-դրում է յերիտասարդությանն իր ձեռքում պահելու համար։ Յեկեղե-ցու, մանավանդ կաթոլիկական յեկեղեցու ունեցած այս աղղեցությու-նը մեզ ստիպում է մանրամասնորեն զննել նրա դործունեյության ձևերն ու մեթոդները։ Զգիտանալով այս բոլորը, դժվար է պայքարել յեկե-ղեցու և նրա կազմակերպությունների դեմ։ Հանուն յերիտասարդու-թյան մեծամասնության նվաճման պայքարի այս խոշոր ճակատամարտը մեծ նշանակություն ունի արտասահմանյան մեր կազմակերպություն-ների համար։ ՀամԼԿՅՅՄ և Սորհրդային Միության աշխատավոր յերի-տասարդության համար այս հարցերը հետաքրքրականություն ունեն, քանի վոր նրանք կապված են սահմանի մյուս կողմում դործող մեր յեղբայրական կազմակերպությունների պայքարի հետ։

I. ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԵՂԸ ՄԵՐ
ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴՆԵՐԻ ՇԱՐԳԵՐՈՒՄ

Ընտանիքի ու արհեստավորականության սեղմ շրջանակից դուրս
յեկեմ, քաղաքական ու տնտեսական բոլոր իրավունքներից զուրկ և վոր
գլխավորն է՝ աճող միլիտարիզմից կեղևքամ յերևառարկությունը,
վորը խոշոր տեղ դրոյից արդյունաբերության մեջ, սկսեց հիմնել իր
կադրակերպությունները:

Մեր բարդ հակառակորդներին չարքերում յերևաաարդության կրոնական կազմակերպությունները քանակական կազմի տեսակետից առաջին տեղը են զբաղում: Երանց և պապիանում առաջնությունը նաև աշխատավոր յերևաաարդության լայն խավերի վրա ունեցած ազդեցության տեսակետից: Իհարկե, չի կարելի ասել, վոր բանվորական յերևաաարդության մեջ հիմնական միտանդ ներկայացնողը կրոնական կազմակերպություններն են: Բանվորական յերևաաարդության մեծամասնության հոմար մղվող պայքարում մեր հիմնական և առաջին թշնամին յեղել են և են սոցիալ-դեմոկրատական և ուխորմիտական կազմակերպությունները:

Յերիտասարդության կրոնական չարժման ամենաթույլ անցը նրա քաղմաթիւ հոսանքների ու խմբակների բաժանված լինելն է: Վսթոյի-

կազման շարժումն այս տեսակետից բացառությունն է կազմում: Կաթո-
լիկական յեկեղեցին՝ Հռոմի ապալի դեկլարությունից միջազգային
կուռ կազմակերպությունն է, ունի յերկաթե դիսցիպլինա, վորոշակի
կայուն ծրագիր, բանվորական հատուկ կազմակերպություններ՝ արհ-
միություններ, ուսնդ յերեկոյեկազմակերպություններ, սպորտշարժում,
գաղութներ, համալսարաններ ու մանկական կազմակերպություններ
հսկայական ցանց:

Մակայն մյուս կրոնական կազմակերպությունները չեն կարող
հաղթահանալ այսպիսի կոփածությունը: Ավետարանականների յեկեղե-
ցին, Ռեֆորմիզմի յեկեղեցին, վորը հիմնական ազդեցություն ունի
Անգլիայում, Ամերիկայում, Կանադայում, Սկանդինավիայում ու մի
շարք այլ մանր յերկրներում, թեպետ և այդ յերկրներում նույնպես
ունի յերիտասարդական խոշոր կազմակերպություններ, սպորտշարժում
և այլն, ներքուստ բաժանված և բազմակերպ խմբավորումներ: Ավե-
տարանականների կազմակերպությունները, զուրկ լինելով կաթոլիկա-
կան շարժման հստակ ու պարզորոշ ծրագրից, իրենց վորոշ խախուտու-
թյամբ ու ձգտումների անորոշությամբ այժմ տնտեսական ճգնաժամի
խիստ սրման ներկա մոմենտին մասնակիորեն զրկվելին մի շարք յեր-
կրներում ունեցած իրենց ազդեցությունից:

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՅԵՐԵՔ ԻՆՏԵՐՆԱՅԻՈՆԱԼ

Ի՞նչ են ինքնին կրոնական յերեք ինտերնացիոնալներն, ավելի ճիշտ
միջազգային կրոնական հիմնական յերեք հոսանքները: Միջազգային
միավորումների թիվն անհամեմատ շատ ավելի յե: Գոյություն ունի
Յերիտասարդության ինտերնացիոնալը, վորն ընդգրկում է ավետարա-
նական կազմակերպությունները, յերիտասարդ աղաների ու աղջիկների
քրիստոնեական միավորումների համաշխարհային միությունը, ան-
կախ Քրիստոնեությունից Պատանեկական Միությունը, Յերիտասարդու-
թյան Կաթոլիկական ինտերնացիոնալն ու մի քանի ուրիշ մանր կազ-
մակերպություններ: Քանակական տեսակետից ամենաուժեղն ավետա-
րանականներն հոսանքն է, վորի անդամների թիվը չորս ու կես միլիոնի
յե հասնում: Քանակական տեսակետից յերկրորդ տեղը պատկանում
է կաթոլիկական կազմակերպությանը, վորն ընդգրկում է 3.718.736
հոգի և 25 տարբեր յերկրներում մասսայական կազմակերպություններ
ունի: Յերրորդ՝ ամենաթույլ կազմակերպությունն անկախ կրոնական-
ների հոսանքն է, վորի հետևորդների թիվը մի քանի հարյուր հազարի
յե հասնում:

Մանկական կրոնական կազմակերպությունները մանկական ամենա-
հին կազմակերպություններն են և պտեղծվել են յերիտասարդական կազ-
մակերպությունների հետ միաժամանակ: Մանուկ սերնդի մեջ յեկեղե-
ցու հենարանն են կազմում կաթոլիկների մոտ պատրոնաժներն ու կի-
րակնորյա դպրոցները: Այսպես կոչված՝ պատրոնաժները կաթոլիկական
յեկեղեցու հատուկ կազմակերպություններն են, վորոնք չունենալով
մանկական կազմակերպության կայուն շրջանակ, ընդգրկում են նախա-
դպրոցական ու հետդպրոցական հասակի յերեխաներին. կիրակնորյա
դպրոցներն ավետարանական յեկեղեցու կազմակերպություններն են:

Ահա այդ պատրոնաժների ու կիրակնորյա դպրոցների միջոցով յեկե-
ղեցին իր ազդեցությունը տարածում է միլիոնավոր մանուկ սերնդի
վրա:

Միջազգային կազմակերպությունների շարքին են պատկանում նաև
յերիտասարդների քրիստոնեական միություններին կից մանկական
միավորումները (400 հազար հոգի) և միավորումներին կից մի շարք
կազմակերպություններ, վորոնք անդամների թիվն անհայտ է:

Յեկեղեցին ոգտադործում է պրոլետարիատի ծանր դրությունը և
մտւրների, դպրոցների ու մանկական տների մի ամբողջ ցանց ստեղ-
ծելով, ձգտում է իր ազդեցությունը յենթարկել պրոլետարական մա-
նուկներին: Պրոլետար ծնողները՝ հաճախ վոչ-հավատացյալներ՝ իրենց
զավակներին յեկեղեցական դպրոցներն են ուղարկում սովորելու, քանի
վոր մանուկներին այնտեղ կերակրում են:

Բանվորահի-մայրերն ստիպված են իրենց մանուկներին հանձնելու
յեկեղեցական մտւրները, հակառակ դեպքում աշխատանքային յերկար
օրվա ընթացքում նրանց զավակները տանը կամ փողոցում կմնային ան-
խնամ: Դրա համար բանվորահի թե՛ յեկեղեցի կզնա և թե՛ տերտերի
սրհնությունը կստանա:

Ավետարանականների միավորման ներսում վերջերս բացորոշ կեր-
պով ճգնաժամ է հասունանում: Բնորոշ է, մանավանդ յերիտասարդ-
ների քրիստոնեական միավորման համաշխարհային միության դրու-
թյանը վերաբերող չափազանց հետաքրքրական մի հոգված, վորը բա-
նավիճային բնույթ ունի և գրված է Յերիտասարդների քրիստոնեական
միավորումների այս ամսանն Ամերիկայում կայացած համաշխարհային
կոնֆերենցիայի առթիվ: Քննելով միությունն 1926 թ. Ֆինլանդիայում
կայացած նախավերջին կոնֆերենցիայի աշխատանքներն ու նորընտիր
կոմիտեին տրված մի շարք հանձնարարություններ, մանավանդ «հա-
մաշխարհային յեղբայրությունը յերկրի վրա ամրապնդելու» վերաբե-
րյալ, հոգվածի հեղինակն ամփոփելով միավորման անցյալ դործունե-
յությունը, հետևյալն է ասում.

«Համաշխարհային յեղբայրությունից մասին 1926 թվին շատ
խոսվեց: Մենք հույս ունեյինք հաղթահարել աղբային հակասու-
սությունները և ապահովել խաղաղությունը ժողովուրդների մի-
ջև: Ազգերի Լիգայի նկատմամբ մենք լավատեսական հույսեր
եյինք տածում: Ներկայումս մենք դարձյալ դտնվում ենք ծանր
ճգնաժամի մեջ, վորը յեղածներից ամենածանրն է, քանի վոր
աղբային տարածաշրջաններն ե՛լ ավելի յեն սրվում: Թե՛
տնտեսապես և թե՛ սոցիալապես մենք չափազանց ծանր ճգնաժա-
մի մեջ, մի ճգնաժամ, վորն արտահայտվում է «գործադրկու-
թյուն» բառով: Ասիայում խորապես ցնցված են այնպիսի հսկա-
յական շրջաններ, վորպիսիք են Չինաստանն ու Հնդկաստանը:
Նույնիսկ կույրերը պետք է համաձայնվեն, վոր Ֆինլանդիայում
տոաջացած բանավեճերը, կազմված բանաձևերն ու ծրագրերն
այլևս չեն համապատասխանում իրերի իսկական դրությունը:
Այս պատճառով անցյալ կոնֆերենցիայի ընդունած միջազգային
ծրագիրն ստեղծված նոր պայմանների համեմատ, կարոտ է հա-
մապատասխան փոփոխությունների:

Ապա խոսքը վերադառնում է քրիստոնեական սամերիկական պատանեկան կազմակերպություններին:

«Նրանք այլևս դոյություն ունենալ չեն կարող, վորովհետև իրենց վորքի տակի հենարանը կորցրել են: Ճգնաժամն Ամերիկայում ճեճ հարված հասցրեց յեկեղեցական կյանքին ու միախներական դործունեյությանը: Այնտեղ, իհարկե, գեալ դոյություն ունեն խոշոր կազմակերպություններ, բայց հետագա դործունեյության համար յերիտասարդ ուժերի հոսանքն ու դրամական միջոցների ստացումը հեռուհեռե թուլանում ու նվազում է: Այդ բացատրվում է վոչ թե զրամական դժվարություններով, այլ անմատչելիութամբ գեպի քրիստոնեյության հիմունքները: Կասկածելի դարձած գործի համար վոչ կյանք են գտնում, վոչ դրամ միլիոններում» (ընդգծումը մերն է, Մ. Պ.):

«Մեր կոնֆերենցիայում գիմնադրությանը տեղ տրվելու չէ: Հարցը վերաբերում է լուրջ գործի, թե կկարողանա՞նք, արդյոք, միասին մնալ, կկարողանա՞նք արդյոք չարունակել դոյություն ունենալ վորպես միջադեպին կազմակերպություն, թե վոչ»:

Յեվ ապա հեղինակը մանրամասնորեն կանգ է առնում դադուքնեյութում դոյություն ունեցող շարժման վրա, դիտելով այն, վորպես հետևումը այնտեղ աճող աղքատյին-աղատաղրական պայքարի:

Կասկածից դուրս է, վոր համաշխարհային միավորումը ճիշդ ու ջանք չի խնայի յերիտասարդության հեռանալի իր կազմակերպության շարքերից դադարեցնելու և հիմնական յերկրներում ունեցած իր շարժումն ամրապնդելու համար: Դեռ հարցական է, իհարկե, թե այդ վորջակի կհաջողվի նրանց, վորովհետև ինչպես իրենք են տեսնում «կասկածելի դարձած գործի համար վոչ կյանք են գոհում, վոչ ել դրամ նվիրաբերում»: Մեզ համար պարզ է, վոր կապիտալիստական յերկրներին յերիտասարդությունը, վորը ճգնաժամի աղբեղության ներքո ալիքի է ալիքի արմատական է դառնում, ի վերջո կկանգնի դատարարական պայքարի ճանապարհի վրա և, յեթե անհրաժեշտ յեղամ, իր կյանքը չի խնայի պրոլետարիատի շահերի համար մղվող պայքարում, վորովհետև նա կհասկանա, վոր ինքը կորցնելիք վոչինչ չունի, վոր նա ունի մի յեղք, մի ճանապարհ, այն ուղին, վորով անցել է Սորհրդային Միության պրոլետարիատն ու պրոլետարական յերիտասարդությունը 1917 թվին:

Յերիտասարդության կաթոլիկական միավորման ճեճ ճգնաժամի ալիքին յերեուկներ չեն նկատվում: Վորովհետև յերիտասարդ կաթոլիկներին աշխարհադեցումն ու հնադանդության դեպքումն ալիքի ուժեղ են ու կայուն, քան ավետարանական յերիտասարդության: Կաթոլիկներին հաջողվեց կաթոլիկական կուսակցությունների ճարպիկ քաղաքականության ուժանդակությամբ հարմարվել յերիտասարդության ամեն տեսակ պահանջներին, մինչև այն աստիճան, վոր նրանց պատանեկական կազմակերպությունները յերիտասարդության համար անտեսանական պահանջներ են առաջադրում:

Մակայն տարբեր յերկրներում, ինչպես Գերմանիայում ու Լեհաստանում, այժմ նշվում են ճգնաժամի յերեուկներ նաև կաթոլիկական

պատանեկական կազմակերպություններում: Նույնը չի կարելի ասել այլ յերկրների նկատմամբ:

Հետաքրքիր է նշել, վոր կաթոլիկական շարժման ձախ թեղ, վոր հատկանշվում է իր ունեցած պացիֆիստական տրամադրություններով, անդամների մասսայի աղբեղության տակ վերջերս սկսել է վարել ուժեղ պացիֆիստական պրոպագանդա և խաղաղասիրական տոնով է արտահայտվում Սորհրդային Միության հանդեպ:

Կրոնկան կազմակերպությունների եյությունն ու ձևերն ալիքի խորը քննելու համար անհրաժեշտ է այդ կազմակերպությունները դիտել մեկ առ մեկ, ըստ առանձին յերկրների:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիայում դոյություն ունի կաթոլիկական յերիտասարդական սամենաուժեղ կազմակերպությունը. սրա անդամների թիվը հասնում է 2.293.736-ի: Այս կազմակերպությունը բաժանվում է 28 առանձին միությունների. սրանք շարքում ամենաուժեղը կաթոլիկ աղջիկների միությունն է, վորն ունի 555 հազար անդամ: Սրան հաջորդում է դերմանական կաթոլիկության ամենապոքեղ կազմակերպությունը, Դյուսելդորֆի յերիտասարդ կաթոլիկների միությունը, վորն ընդգրկում է աշխատավորական յերիտասարդության զգալի տոկոսը: Դոյություն ունի նաև աշխատավոր յերիտասարդ կաթոլիկների միությունը 30 հազար ու յերիտասարդ վարպետացուների միությունը՝ 84 հազար անդամով: «Պատանեկական ուժ» միությունը, վորն ունի 700 հազար անդամ, ընդգրկում է կաթոլիկական յերիտասարդության սպորտական, մարմնամարզական և եքսկուրսիոն միավորումները: Այս կազմակերպություններում ընդգրկվածների 60-70 տոկոսն ըստ սոցիալական կարգի աշխատավոր յերիտասարդներ են:

Գերմանիայի ավետարանական կազմակերպություններն ունեն 817.339 անդամ. սրանց 50 տոկոսը դարձյալ աշխատավոր յերիտասարդներ են: Գերմանիայի կրոնական կազմակերպությունների գործերակերպի մեթոդները վերջերս զգալիորեն աշխուժացել են: Ավետարանն ու աղոթադիրքն այժմ յերկրորդական դեր ունեն: Կրոնական կազմակերպություններն ունեն սպորտկազմակերպությունների ու հրաշալի սպորտհրապարակների խիտ ցանց. անդամների հիմնական մասսան գրավում է սպորտով, եքսկուրսիաներով, այլև ուղեգնացված սպորտով, իհարկե, գաղտնի ձևով: Իրենց յերեկուկներում ու խմբակներում արվում են գիտական ու կրոնական բովանդակության գեկուցումներ, վորոնք վերջանում են պարերով ու այլ զվարճանքներով:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ֆրանսիայում բուրժուական կազմակերպությունների մեծամասնությունը նվազ կամ առավել չափով կրոնական բացահայտ արտահայտություն ունի: Յերիտասարդական կաթոլիկական ընդհանուր կազմակերպությունը, վորն առանձնապես ուժեղ է գալիստներում, 300 հազար անդամ ունի: Նրա ղեկավարներն են Կերտեները, կղերական գրգռողների ուսանողները, ինչպես և նախկին սպաները: Մեզ համար ա-

ռաձին կարևորություններ կազմակերպությունն է բանվորական յերիտասարդական կաթոլիկական միությունը: Սա վերջերս առանձնացավ և կաթոլիկական յերիտասարդության ընդհանուր միություն կազմեց: Նրա նպատակն է ընդգրկել բանվորական յերիտասարդությունը, վորի համար հենց սկզբից ամբողջով գործարաններում: Նրա որդան «Բանվորական յերիտասարդություն» յրազիրը տարածվում է 100 հազար տիրաժով: Այս կազմակերպության հիմնական մասան կազմում է աշակերտությունը: Բացի դրանից, Ֆրանսիայում գոյություն ունեն նաև կաթոլիկների և ամետարանականների բոյակառուական միություններ: Բոյակառուների կաթոլիկական միությունը՝ Ֆրանսիայի բոյակառուական կազմակերպություններից ամենատեղեղն է և գտնվում է յեկեղեցու անմիջական աղղեցություն տակ: Այս շարժան ներսում դասակարգային հակասություններն ալատահայտվում են նրանով, վոր բոյակառուական կազմակերպություններում արդետարական յամբաները փոքրամասնություն են կազմում, և քանի վոր սրանք զուրկ են բավարար դրամական միջոցներից, մրցությունների ժամանակ սրանց հետին տեղն են տայիս:

ԲԵԼԳԻԱ

Բելգիայի կրոնական կազմակերպությունների դրությունը բնորոշվում է նրանց խոշոր աղղեցությունը՝ չնայած արդետարական պատանեկական շարժան տրադիցիաներին ու սոցիալ-դեմոկրատիայի աղղեցությունը: Չնայած վոր յեկեղեցին պետությունից անջատված է, բայց և այնպես Բելգիայում յեկեղեցու աղղեցությունը դարձել վրա չափազանց մեծ է: Կաթոլիկական յերիտասարդական միությունն ընդգրկում է 60 հազար անդամ, այսինքն՝ յերիտասարդ բանվորների ընդհանուր թվի մեկ տասերորդ մասը: Նրանք գործարաններում կազմակերպում են յամբաներ, վորոնք վերջերս յիստ ամբացել են: Նրանց մամուլը շատ լավ հիմքերի վրա յե դրված: Ընթերցողների թիվը գերազանցում է կազմակերպության անդամների թվին: Մնացած կաթոլիկական պատանեկական կազմակերպությունները շատ ավելի թույլ են: սրանցից կարևորություն ներկայացնում են այսպես կոչված՝ «պատրոնատները», վորոնք Ֆրանսիական Բելգիայում ընդգրկում են 16 հազար մանուկներ ու գեռահասներ:

Իտալիա

Այստեղ բնորոշն այն է, վոր մինչև այժմ թույլատրված միակ վորջաչիտական կազմակերպությունը կաթոլիկական յերիտասարդությունն էր: Այժմ Մուսսոլինին կրկին արգելել է այս կազմակերպությունը, վորին անդամակցող գլխավորապես գավառի յերիտասարդ գյուղացիների ու բանվորների թիվը մինչև այդ համում էր 60 հազար հոգու: Այն պահից, յերր այսպես առած՝ «այսպիսի ու Մուսսոլինու միջև հաշտություն կայացավ», յերիտասարդության կաթոլիկական կազմակերպությունն սկսեց վարել ֆաչիստական բավականաչափ աշխույժ պրոպագանդա: Չնայած սրան Մուսսոլինին արգելեց մինչև անդամ այս կազմակերպությունը, վորովհետև նրա շարքերում պարզորոշ կեր-

պով հակաֆաչիստական ուղղիցիոն շարժում էր աճում: Այս կազմակերպության մեջ մտնում էլին կամավոր կերպով, մինչդեռ ֆաչիստական կազմակերպությունների մեջ մտնում էլին ներդրաման համարյա բոլոր միջոցներով:

Ա Վ Ս Տ Ր Ի Ա

Ավստրիայի կաթոլիկական միությունը թե՛ բանվորական և թե՛ գյուղացիական յերիտասարդության վրա չափազանց յուշոր աղղեցություն ունի: Ներկայումս նա ընդգրկում է 1.146 միավորում և 49 հազար անդամ: սրանցից 40 տոկոսը բանվոր յերիտասարդներ են: Կաթոլիկական միությունն աղղեցությունը մեծ է նախ գավառում և աղա գյուղերի յուշոր մասում: Արդյունաբերական կենտրոններում ևս կան յամբաներ, սակայն նրանք քաղաքական կյանքում յուշոր դեր չեն յայում:

Զվիցերիա և Հոլանդիա

Թե՛ Զվիցերիայում և թե՛ Հոլանդիայում գոյություն ունեն յերիտասարդական կրոնական ուժեղ կազմակերպություններ: Հոլանդիայում առանձնապես զորեղ է մի քանի հազար անդամ ունեցող ավետարանականների կազմակերպություն, յակ Զվիցերիայում գործում է յերիտասարդ կաթոլիկների ուժեղ կազմակերպությունը՝ 22 հազար անդամով և բրիտանական յերիտասարդների համեմատաբար զորեղ միությունը:

Լ Ե Խ Ա Ս Տ Ա Ռ

Լեհաստանում յերիտասարդական կրոնական ամենաուժեղ կազմակերպությունը կաթոլիկական կազմակերպությունն է, վորն ունի 100 հազար անդամ: Միությունը կառուցված է առանձին ֆեդերացիաների տիպով, ունի մեծ թվով ակումբներ, դարձոցներ, գրադարաններ ու սպորտ-հրապարակներ, վորոնք ողջագործվում են նոր անդամներ ներդրամելու նպատակով: Սակայն այս տեսակետից հիմնական աշխատանքը կատարում է յինքը կաթոլիկական յեկեղեցին: Յերիտասարդության համար պարբերաբար կազմակերպվում են յերեկոներ, վորտեղ տերտերները դասախոսություններ ու գեկուցումներ են կարդում: Գոյություն ունեն նաև մի շարք աղղային կրոնական կազմակերպություններ, որինակ՝ Արեմտյան Ուկրայինայում, Արեմտյան Բելուուսիայում, այլև Լեհաստանում բնակվող գերմանացիների ու հրեյանների մեջ:

Չ Ե Խ Ո - Ս Լ Ո Վ Ա Կ Ի Ա

Չեխո-Սլովակիայում կաթոլիկական միավորումներն ընդգրկում են 161 հազար անդամ: Նրանցից ամենաուժեղն «Արմիա» միությունն է՝ 150 հազար անդամով, աղա «Բոհեմիայի կաթոլիկական յերիտասարդություն» միությունը՝ 11.500 անդամով և յերիտասարդ աղղիկների կազմակերպությունը՝ մոտավորապես 20 հազար անդամով:

Ա Ռ Գ Լ Ի Վ

Անգլիայում ստեղծվել է պատանեկական կրոնական կազմակերպությունները՝ ամենալայն ջանք: Հիշենք սրանցից կարևորները:

Կանանց ազգային խորհրդին կից, վորն ունի 145 կազմակերպություն, դոյություն ունի յերիտասարդական 82 սեկցիա՝ սեփական ապագիւր որգանով:

Յերիտասարդ տեղը գրավում են յերիտասարդության յեկեղեցական բրիգադները, վորոնք ընդգրկում են 1329 խմբակ՝ 13-ից մինչև 21 տարեկանները և 194 նախապատրաստական խմբակ՝ 10-ից 13 տարեկանների համար: Ամեն մի խմբակ բաղկացած է 20 հոգուց:

Այնուհետև դոյություն ունի յերիտասարդների բրիգադը, վորն ընդգրկում է 128 հազար հոգի: Այս կազմակերպությունն ունի 120 սպորտհրապարակ և կրիկետի՝ 145 ակումբ: Իր ճամբարներում 1930 թվին ընդգրկել է 29.345 հոգի: Ծամբարները կրել են բացարձակապես միլիտարացված բնույթ: Յերիտասարդ կանանց բրիգադներն ընդգրկում են 37 հազար հոգի: Այս բրիգադներն իրենց գործունեությունը ծավալում են զաղութներում, սեկցիաներ ունեն Հարավային Աֆրիկայում, Հնդկաստանում, Չինաստանում, Արևելյան Ավստրալիայում, և միաժամանակ ունեն մի քանի սեփական լրագիր:

Անգլիայում յերիտասարդ կաթոլիկների կազմակերպությունն այնքան էլ ուժեղ չէ. անդամների թիվը հասնում է 30 հազարի: Յերիտասարդ ազգային ընկերական միությունը, վորը վայելում է հսկայական ազդեցություն և իր ծրագրի համաձայն ձգտում է «դաստիարակել աստվածային մոգով ու սիրով դեպի հայրենիք», ունի 126 հազար անդամ: Սրանցից 18.500-ը յերիտասարդ աշխատավորուհիներ են՝ կազմակերպված առանձին միություն մեջ: Յերիտասարդների քրիստոնեական միության անդամների թիվը հասնում է 140 հազարի: Այս միությունը նույնպես աշխուժ պրոպագանդա յե վարում դադութներում: Սակայն յեկեղեցու գլխավոր շոշափուկներն են կիրակնորյա դըպրոցները, վորոնք տարեկան միջին հաշվով մեկ ու կես միլիոնից ավելի աշակերտ են ընդգրկում: Սրանք դադութներում ունեն 8.815 սեկցիա և բաժանմունք:

Ա Մ Ե Ր Ի Կ Վ

Ամերիկայում ամենատարածված կրոնական կազմակերպությունը յերիտասարդների քրիստոնեական միությունն է: Այս ունի 957.827 անդամ, վորոնցից 522.374-ը 12-ից մինչև 17 տարեկան են, իսկ 148.275-ը յերիտասարդ բանվորներ: Այս կազմակերպությունն ունի հսկայական դրամական միջոցներ: Նա բաժանմունքներ ունի վոչ միայն Ամերիկայում ու այնտեղ ապրող բոլոր ազգությունների մեջ, այլև ուրիշ յերկրներում: Կազմակերպությունն ունի բազմաթիվ ակումբներ, սպորտ—հրապարակներ, հանրակացարաններ, կրպակներ, տեխնիկական դասընթացներ և այլն: Հետաքրքրական է պարզել, թե այս կազմակերպության անդամներն ինչո՞վ են դբաղվում:

Կազմակերպության անդամներից 456.688-ը դբաղվում են գլխավորապես սպորտով ու մարմնամարզությամբ, 77.575 հոգի ընդգրկված են

ինքնակրթություն խմբակներում, իսկ 201.684-ը մասնակցում են ավետարանական խմբակներին: Այսպիսով՝ սպորտն ու գիտությունն ավելի շատ են հետաքրքրում կազմակերպության անդամներին, քան աստված:

Յերիտասարդ կանանց քրիստոնեական կազմակերպությունն իր 1000 սեկցիաներում ընդգրկում է 600 հազար անդամ: Նա իր բաժանմունքներն ունի 15 յերկրներում: Այս կազմակերպությունը զաղութային յերկրներում, ինչպես նաև ՄՍՀՄ-ում, ուր ըստ իրենց իսկ պաշտոնական տվյալների նյութապես աջակցել են ավետարանականներին, 1928 թ. ծախսել են 361.173 դոլլար: Իր հզորությամբ ու ազդեցությամբ հետևյալ տեղը պատկանում է բապտիստական յերիտմիությունն ունի 217 հազար անդամ: Չնչին ազդեցություն վայելող լյութերական յերիտասարդների լիգան ունի հազիվ 40 հազար անդամ: Կիրակնորյա դպրոցները, ճիշտ է, յերկու տարի առաջվա տվյալների համաձայն, ընդգրկել են 21 միլիոն հոգի, վորոնցից 9 միլիոնը յերեխաներ, իսկ մնացած 12 միլիոնը՝ յերիտասարդներ:

Վիճակագրական կենտրոնական մամլոյների տվյալների համաձայն՝ կրոնական կազմակերպություններն Ամերիկայում ընդգրկում են 56.150.322 հոգի:

Ա Կ Մ Ա Ղ Ի Ա Վ Ի Վ

Շվեդիայում դոյություն ունի յերիտասարդ ազգիկների ու տղամարդկանց քրիստոնեական միություն, վորի անդամների թիվը հասնում է 70 հազարի:

Դանիայում յերիտասարդների քրիստոնեական միությունն ունի 10 հազար անդամ: Դոյություն ունեն նաև բապտիստական ուժեղ կազմակերպություններ:

Ֆ Ի Ա Լ Վ Ա Ղ Ի Վ

Ֆինլանդիայում դործում են յերիտասարդական ավետարանական կազմակերպություններ, վորոնք սակայն առանձին ազդեցություն չեն վայելում: Անդամների թիվը հասնում է 15 հազարի:

Գ Մ Ա Ո Ւ Բ Ո Ւ Բ

Սոալին հերթին անհրաժեշտ է նշել Չինաստանի քրիստոնյա մարդկանց կազմակերպությունը, վորի անդամների թիվը հասնում է 50 հազարի: Նույն կազմակերպությունը Հնդկաստանում 25 հազար անդամ ունի, իսկ Ֆիլիպյան կղզիներում՝ 6 հազար: Նույն աչք միությունը մանր կազմակերպություններ ունի Կորեայում, Հնդկաչինում, Ճապոնիայում, Թյուրքիայում ու Պաղեստինում: Անգլիայի և Ամերիկայի յերիտասարդների քրիստոնեական միության կազմակերպությունները հսկայական դրամական միջոցներ ու ջանք են գործադրում իրենց գործունեությունը դադութներում տարածելու համար, վորտեղ նրանք գալոցներ, յերիտներ և ակումբներ են բաց անում:

II. ՅԵՐԵՐԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԵՄՔՆ ՈՒ ՆՐԱՆՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

Ակամայից հարց ե առաջանում, թե ինչով բացատրել յեկեղեցու ազդեցութիւնը լայն մասսաների վրա:

Նախ՝ նրանով, վոր նա հսկայական դրամական միջոցներ ունի: Բուրժուական վոչ մի կազմակերպութիւն կրօնական կազմակերպութիւնների պես խոշոր միջոցներ չունի: Այդ բացատրվում է նրանով, վոր կրօնական կազմակերպութիւններին ոժանդակում են թե՛ պետութիւնը և թե՛ կապիտալիստները: Դրամական միջոցները յեկեղեցուն ու նրա կազմակերպութիւններին հնարավորութիւն են տալիս ծախշելու բարեգործական լայն աշխատանք: «Միբիր մերձավորիդ» քարոզչեկեղեցու գործելակերպի հիմնական մեթոդներից մեկն է: Այս քարոզչին զուգընթաց կատարվում է բարեգործական լայն աշխատանք. գործազուրկներին տրված մի ամիսն ապուրը, աշխատավորների յերեխաներին բաժանված մանկական կոշիկներն ու յերիտասարդութեան համար կազմակերպված սպորտ-հրապարակները փոքր քանակութեամբ պրոլետարների ու պրոլետարական յերիտասարդների չեն գցել յեկեղեցու ճանկը:

«Միբիր մերձավորիդ» քարոզչի հակադէր կողմը մեզ, իհարկէ, հայանք ե. իբրեւ թե սիրում են թե՛ ունեւորին և թե՛ չքավորին, մինչդեռ իրականում սիրում են միայն ունեւորին, քողարկում են կապիտալիստական սխտեմի զաղրկելիութիւնը և ի չա՛հ հարուստների քաբողում են համբերատարութիւնը և արքայութիւնը չքավորների համար:

Կաթոլիկական յեկեղեցին հատուկ պրոպագանդիստներ ե պահում: Սրանց պահպանման ծախսերը հոգալու համար պրոլետարներից հատուկ յեկեղեցական տուրք ե դանձվում:

Ճգնաժամի՛ ու աշխատավոր յերիտասարդական մասսաների ձախացման ազդեցութեան տակ սկսում ե փոփոխվել կրօնական կազմակերպութիւնների դեմքը: Յեթե առաջ յեկեղեցին քաղաքական հարցերին չմիջամտելու տակտիկան եր վարում՝ յերիտասարդութեանը դասակարգային պայքարից հեռու պահելու նպատակով, ապա այժմ մասսաների ճնշման տակ կրօնականները հարկադրված են իրենց գործունեյութեան մեթոդները փոխել այն հաշվով, վորպեսզի յերիտասարդութեան աճող ակտիվութեանը տան իրենց համար ցանկալի ուղղութիւն:

Այս տեսակետից առանձնապէս աչքի յե ընկնում կաթոլիկական կազմակերպութիւնը, վորը դիտեւ ամենաճարպիկ կերպով հարմարվել աշխատավոր յերիտասարդութեան բոլոր պահանջներին:

Բոլոր յերկրների կյանքի հերթական հարցերը քննարկվում են կրօնական միութիւններում: Ճգնաժամ ու գործադրկութիւն, նացիոնալիզմ, ֆաշիզմ, Խորհրդային Միութիւն — ահա թեմաներ, վորոնք բոլոր ուղղութեան կրօնական կազմակերպութիւնների բանավեճերի առանցքն են կազմում: Ճգնաժամին ու գործադրկութեանը վերաբերող բոլոր զրույցները բնականաբար վերջանում են նրանով, վոր «անհրաժեշտ ե համբերել», կամ, ինչպէս Գերմանիայի կաթոլիկների որդանն ե արտահայտվում՝ «Յերիտասարդ գործադուրկ յեղբայրներ, մեր ծանր վիճակում հոգով հոգր յեղեք. այստեղ ե, վոր կարող եք ցուցաբերել, ձեր իսկական արիւթիւնը, վորովհետեւ վոչ թե լավ պայմաններում,

այլ կարիքից ու հոգսից ե ծագում հերոսութիւնը»: Սակայն դիտակցելով, վոր նման առաջարկութիւնները տեական կերպով չեն կարող բավարարել միութեան գործադուրկ անդամներին, միութեաններն իրենց աշխատանքի մեթոդները փոփոխում են: Յեթե առաջ աշխատանքի հիմնական մեթոդներն էլին սպորտը, ինքնադարձացման ամբարանական խմբակները, թատերական ու յերգեցիկ խմբերն և յերկուլթները, ապա վերջերս կրօնական կազմակերպութիւնների աշխատանքի մեջ մտցվում են նաեւ տնտեսական խնդիրներ: Ահա թե ինչ ե գրում Գերմանիայի յերիտասարդ կաթոլիկների որդանը:

«Հիմզ որ աշխատումս, իսկ հետո ի՞նչ»

«Մեզանում մտցվում ե աշխատանքային հնգորշա շարաթ, վորովհետեւ գործադրկութիւնը չափազանց մեծ ե: Այս նըշանակում է, վոր կազմակերպութիւնների յերիտասարդ անդամները վորչափով վոր նրանք աշխատում են, յուրաքանչյուր հինգ որր մեկ անգամ ունենալու յեն 24 ժամ աղատ ժամանակ: Կկարողանանք արդյոք նրանց բավարարել սպորտով, եքսկուրսիաներով և այլն: Կարծում ենք վոր վոչ: Այս պատճառով, մենք առաջարկում ենք քիչ աշխատանք ունեցող և գործադուրկ յերիտասարդ աշխատավորներին զբաղվել բանջարաբուծութեամբ: Յերիտասարդ յեղբայրներ, մտածեցեք թե վորչափ հաճելի յե ունենալ սեփական բանջարեղեն և ինչպիսի հաճույք կպատճառի այդ ձեր բնտանիքին»:

Ուրեմն, կաթոլիկական միութեան կարծիքով, յերիտասարդ գործադուրկների համար յեղքը հանդիսանում ե բանջարաբուծութեամբ զբաղվելը: Եժա՛ն ու կարուկ: Ահա քեզ թե՛ բանջարեղեն և՛ թե «ապարդշուն չկորած որ»: Յերեկն աշխատեցիր բանջարանոցում, յերեկոյան կընաս ակումբ: Յեվ ահա դու ապահովված ես դիմային (բայշլեիկյան) պրոպագանդայից:

Փորձեր են կատարվում ստեղծելու յուրահատուկ աշխատանքի բուսաներ, իրենց կազմակերպութեան անդամների համար աշխատանք հայթայթելու նպատակով: Այս ձեւը գործադրվում ե Սմերիկայում: Խոշոր ե կրօնական կազմակերպութիւնների դերը իրենց միութեան գործադուրկ անդամներին փորակավորելու և վերապատրաստելու տեսակետից:

Գերմանիայում, Հոենոսի շրջանում վորտեղ յերիտասարդութեան աշխատանքի պաշտպանութեան մենաշնորհը կաթոլիկական կազմակերպութեանն ե պատկանում, գործադրկութեան խնդիրները նույն այս կազմակերպութեան գործունեյութեան հիմնական մոճեկաներից մեկն են կազմում: Կաթոլիկական միութիւնը յերիտասարդ գործադուրկներին ոգնութիւն հասցնելու նպատակով կազմակերպում ե այնպէս կոչված յերկշաբաթյակ, այլ խոսքով առած՝ հարկադրական աշխատանքներ գործադուրկների համար: Կազմակերպում են նաեւ զանազան գաղութացներ, վորոնք վերապատրաստում կամ ընդհանուր դիտելիքներ են տալիս: Իսկ յերիտասարդ կաթոլիկների միութիւնը յերիտասարդ գործադուրկների նպատեւ լրիվ չափով վճարելու համար կոնկրետ պայքար չի

Նրանք պրոպագանդա չեն մղում վոչ միայն հոգուտ իրենց կազմակերպությունն անդամագրելու, այլև համախ հարձակողական դերը են ընդունում գործարանատիրոջ նկատմամբ: Մի շարք մանր խնդիրներում, ինչպես օրինակ աշխատանքի պաշտպանություն, տույժերի, աշխերտություն ձեռն ուսուցման և այլ հարցերում նրանք ակտիվ կերպով գործում են կաթոլիկական արհմիություններում: Նրանք յերիտասարդ բանվորություն մեջ սխտեմատիկ կերպով անկեաններ են կազմակերպում յերիտասարդության ունեցած կարիքների, արձկուրդների և նման հարցերի շուրջը: Զվարճանքներ են կազմակերպում, զգալուն կերպով արձադանքելով յերիտասարդության պահանջներին: Զվարճանքների շարքում խոշոր տեղ են բռնում սպորտը, կինոն, և քսկուրսիաները, կազմակերպվում են հակալական ուխտադնացություններ, վորոնց առթիվ յերկար նախապատրաստություններ են տեսնում: Միաժամանակ կազմակերպվում են տեխնիկական գիտելիքներ կարստացման դասընթացներ:

Իրենց կազմակերպությունների անդամներին նրանք ընդգրկում են մշտական դաստիարակչական աշխատանքով: Այս վերջինս բաժանվում է յերեք աստիճանի՝ նախապատրաստական, միջնակարգ և բարձրագույն:

Այս միություններում վերջերս անց է կացվում հետաքրքրական դիսկուսիա, աղոթքը հոգևոր բնույթի յերգով փոխելու հնարավորություն մասին: Այդ հո հանցանք չէ, իսկ յերգը յերիտասարդներին ալելի շուտ կգրավի, քան ավանդական աղոթքը:

Յերիտասարդ կաթոլիկների միությունը Ֆրանսիայում ու Բելգիայում հիմնական որդանից բացի գործարանային իրադրերի վորոշ ցանց ևս ունի, վորով հինարավոր է իրենց կազմակերպությունների շուրջը համալսման յերիտասարդ բանվորներին: Միությունը հեռուում և ձրդատում է իր դեկավորությունը գործող քրիստոնեական կազմակերպություններին կից կազմակերպել պատանեկական սեկցիաներ: Մի շարք գործարաններում մասսաների ճնշման տակ միությունն ու քրիստոնեական արհմիությունները ստիպված մի քանի անգամ մասնակցել են գործադուլներին:

Յերիտ կազմակերպությունները հատուկ աշխատանք են կատարում յերեխաների շրջանում: Նրանք ձգտում են դպրոցի միջոցով մանուկ սերունդն ամենափոքր հասակից մեկեն գրավել իրենց կազմակերպությունների մեջ: Կաթոլիկական յերիտակազմակերպությունների ծրագրերում խոսվում է դրա նպատակների մասին: Դրա հիմնական նպատակն է 14-ից մինչև 21 տարեկան յերիտասարդ աշխատավորներին տալ կրոնական, բարոյական ու մտավոր դաստիարակություն: Ծրագիրն ընդունում է, վոր յերիտասարդության դաստիարակման մեթոդներն ու միջոցները պետք է հարմարեցված լինեն յերիտասարդ բանվորների պահանջներին ու կարիքներին:

Յերիտասարդ բանվորության կաթոլիկական կազմակերպությունները Ֆրանսիայում փաստորեն ընդգրկում են 18-19-ից վոչ բարձր տարիք ունեցողներին: Այս պետք է բացատրել նրանով, վոր յերիտասարդությունը գործարան գալով, այդ կազմակերպությունների ճանկն է ընկնում, մնում է նրա շարքերում մեկ-յերկու տարի և, չնայած նրա հանդես թե դաստիարակչական և թե տնտեսական տեսակետից ցուցաբերվող ճարպիկ վերաբերմունքին, յերիտասարդ բանվորը աստիճանա-

բար համոզվում է, վոր յերիտասարդ կաթոլիկները կազմակերպությունը նրա շահերի պաշտպանը չէ: Յերք գործը հասնում է լուրջ հարցերի, գործադուլ հայտարարելուն, աշխատավարձի բարձրացման համար պայքարելուն, այդ կազմակերպությունը հայտարարում է իր անդորությունը, վորովհետև բնավ նրա շահերից չի բղխում ի վնաս կապիտալիստներին գործելը: Այդ կազմակերպությունը յերբեմն դավաճանում է յերիտասարդ բանվորությանը, տապալում է գործադուլներն ու շարժումը: Կապիտալիստական ճգնաժամի, հակալական գործադրկություն շրջանում, յերք ամբողջ աշխարհում գործադրկություն ընդգրկել է 50 միլիոն մարդ, պարզ, «աստվածային իշխանություն այդ գերագույն ներկայացուցիչը յերկրում» համարձակություն է ունենում բանվորներին հետևյալ խոսքերով դիմել:—

«Ջրավորներին մենք ասում ենք, յերգվում ենք աստծու անունով ունկնդրել մեր տեր Հիսուս Քրիստոսի արտահայտած մտքերին չքավորության վերաբերյալ, վերհիշել նրա հերոսական տանջանքները և ձգտել ստանալու այդ հոգևոր հարստությունը, վորը հնարավորություն կտա հեշտությունը կրելու իրենց ծանր վիճակը: Յեվ յեթե նրանք թույլատրված չափով պայքարեն իրենց վիճակի բարելավման համար, ապա նրանք պետք է մտածեն աստվածային արդարադատության մասին և չմեկնեն իրենց ձեռքը անարդարացի արարքների համար»:

Այս խոսքերը կարելի յե փորագրել աշխատանքի բորաների ու գործադուլների ապաստարանների դռներին, վորովհետև այդ խոսքերը ամեն մի գործադուլի պետք է ասեն այն, ինչ առաջարկում է աստծու գերագույն ներկայացուցիչն այս յերկրում՝ «համբերություն և արդարություն», վորոնց եյությունն այն է, վոր չքավորները ձեռք չմեկնեն դեպի իրենց շահագործողների գույքը:

Յեվ ապա պապն ասում է.

«Խնդրում եմ բոլոր գործարանատերերին ու բանվորներին իրար դեմ թշնամական պայքար չմղել, այլ վարվել իրար հետ բարեկամորեն և յեղբայրական կապի վորով. մեկ կողմում կապիտալն է, արտադրության միջոցներն ու դեկավարները, իսկ մյուս կողմում՝ աշխատանքն ու ջանասիրությունը: Նրանք պետք է միանան և մեկը մյուսից պահանջեն միայն այն, ինչ նրանց պատկանում է ըստ որենքի և այդպես ապրեն հանգիստ և կարգապահությամբ՝ հոգևոր ընդհանուր բարորություն»:

Յեվ մեզ, անհավատներին, աստծո տեղակալն ասում է.

«Ձեզ համար մենք ամեն ոք աղոթում ենք, ձեզ համար ամեն ոք խնդրում ենք աստծուն, վորպեսզի նա ձեզ վերադարձնի յեկեղեցու գիրկը, վորպեսզի վոչխարները վերադառնան իրենց հովիտների մոտ»:

Կարծում ենք, վոր յերիտասարդ բանվորներն իրենց չնորհակալությունը հհայտնեն պապին նրա առաջարկության համար, դառնալու հնազանդ վոչխարներ կապիտալիստական յերկրում և անկասկած չստալելի մեծ հաճույքով կմասնակցեն այդ հասարակությունը տապալելու համար մղվող պայքարին:

Վարպետացուների կաթոլիկական միությունը Գերմանիայում

ընդգրկում է մոտ 90 հազար հոգի: Նրանց մեծ մասը յերիտասարդ բան-
վորներ են: Այս միութիւնը ձգտում է հետ պահել յերիտասարդ բան-
վորներին իրենց տնտեսական վիճակը բարելավելու համար պայքար
մղելուց: Ինչպես թուր բուրժուական կուսակցութիւնները, նույնպէս
և «Կենտրոն»-ը (կաթոլիկական հիմնական կուսակցութիւնը Գերմա-
նիայում) ձգտում է աշխատողական միջոցով նվաճել յերիտա-
սարդ բանվորներին, յերիտասարդութիւնը ներկայացնելով վարպետ մի-
սերունդ, վորին վիճակվել է Գերմանիան գուրս բերել ճգնաժամից: Այս նշանակում է վոչ այլ ինչ, քան ցանկութիւն ունենալ պրոլետարա-
կան յերիտասարդութիւն լայն խավերի ուշադրութիւնը չեղել նրանց
կարիքները ու քաղցածութիւն իսկական պատճառներից: Վերջերս այդ
միութիւնն դիմավոր քարտուղարն իր մի ճառում պարզորոշ կերպով
ցույց է տվել կաթոլիկական կազմակերպութիւնների վարած քաղաքա-
կանութիւնը:

«Մենք ձգտում ենք—ասում է նա—պահպանել հանրապետա-
կան այն իշխանութիւնը, այն կարգերը, վորոնց մեջ մենք ապ-
րում ենք: Մենք ձգտում ենք հաղթահարել դասակարգային պայ-
քարը ու դասակարգային ներհակութիւնները՝ թշնամի դասա-
կարգերն իրար հետ հաշտեցնելու միջոցով»:

Նշանավոր ձգտումներ ունի բանվոր յերիտասարդութիւնն կազմա-
կերպութիւն քարտուղարը, այնպէս չէ՞: Յեւ նա կարծես թէ պայքարում
է կազմակերպութիւնն դրութիւնը բարելավելու համար:

«Մեր նպատակն է կրթութիւնը, կուլտուրան, ազատու-
թիւնն ու պատիվը մատչելի դարձնել ժողովրդի ստորին խավից
դուրս յեկածների համար»:

Այս նպատակն իհարկէ հրաշալի յէ, բայց հարգելի քարտուղարը
մոռանում է, վոր կրթութիւնն ու կուլտուրայի տարածումը հնարավոր
է միայն կապիտալիստական սխտեմի վերացմամբ, ինչպէս արդ արդեն
արվել է Սորբէր: Միութիւնն մեջ, վորպէսզի աշխատավոր մասսաները կա-
րողանան զարգանալ: Կրօնական կազմակերպութիւնների ներկայացու-
ցիչները շատ լավ գիտակցում են, թէ ինչ են ասում իրենք: Նրանք
ձգտում են յերիտասարդ բանվորներին գլուխը լցնել նրանով, վոր իրը
թէ դասակարգային հակասութիւններ ընդհանրապէս գոյութիւն չու-
նեն: Բնորոշ է հետեւյալ քաղվածքը.

«Բանվորը ներգրավված է իր ժողովրդի տնտեսութիւնն մեջ,
նա կախում ունի նրա զարգացումից, նա ամբողջի մի ողակն է
միայն: Մեր որերի գործադրութիւնն ապացուցեց նույնիսկ ա-
մենախիստ անհատականացած մարդուն, վորն առաջ միայն իր
մասին էր հոգում, վոր այսօր բոլորը պետք է դան իրենց, վոր-
պէս ժողովրդի ողակը, յեղբայրը և ընկերը: Յեւ այս պատճա-
ռով մենք դեմ ենք դասակարգային դիկտատուրային, մենք ընդ-
հանուր յեղբայրութիւն կողմնակից ենք»:

Զի՞ մտածում արդյոք հարգարժան քարտուղարն այն մասին, թէ
պարոնայդ գործարանատեր ասովաժախ կաթոլիկներն արդյոք իրենց
համարում են քաղցած յերիտասարդ բանվորները յեղբայրներ: Կաթո-
լիկ Կրօնայի մօտ, վորը Գերմանիայի խոշորագույն միլիտանտներից

մեկն է, յերիտասարդ բանվորներն որակաւ աշխատում են Գալիան ու
Լուսիան ժամ, այն էլ ցածր աշխատավարձով: Կաթոլիկ յերիտասար-
դութիւնն առաջնորդները նման փաստերը նկատելուց խուսափում են,
վորովհետեւ նրանք անուշովում են պարոն Կրօնայի տված վողգովութիւն-
ներով: Բայց պրոլետարական յերիտասարդութիւնը և այն յերիտա-
սարդները, վորոնք դեռ ևս չարունակում են միայլ կաթոլիկական
կազմակերպութիւններում, սկսում են ըմբռնել առաջնորդների վարած
գալվածանական քաղաքականութիւնը: Կարևոր է նշել, վոր պարոն
քարտուղարն իր ճառի վերջում առաջարկեց իր քաղաքականութիւն
ճշտութիւն հարցի շուրջը կոմյունիստականներին հետ բանալին բաց անել:
Բայց դերմանական կոմյունիստականները չեն պատրաստվում բանալին
պարոն քարտուղարին հետ: Նրանք դերադասում են բանալին կրօնական
կազմակերպութիւնների անդամ յերիտասարդ բանվորների հետ: Նրանք
կառաջարկեն կազմել մի ընդհանուր միասնական ճակատ՝ պայքարելու
աշխատավարձի բարձրացման, աշխատանքային որվա կրճատման ու
գործադուրի յերիտասարդներին հացով ապահովելու համար:

Կրօնական կազմակերպութիւններն ուժեղ են նաեւ նրանով, վոր
նրանք դրադովում են աշխատավոր յերիտասարդութիւնն բոլոր խավերի՝
բանվորի, ծառայողի ու գյուղացու հետ: Յուրաքանչյուր յենթախաւի
համար նրանք ունեն հատուկ մեթոդներ, հատուկ առաջարկութիւն-
ներ: Այս հանդամանը քնականաբար խոշոր դեր է խաղում աշխա-
տավոր յերիտասարդութիւնն նվաճման համար մղվող պայքարում:

Ահա, որինակ՝ Ավստրիայի կաթոլիկական յերիտմիութիւնը չա-
լաթաթեթի մի ամբողջ համար հատկացնում է ծառայող յերիտասար-
դութիւնն գործադրութիւնն խնդրին: Կաթոլիկական միութիւնն առաջ
է քաշում մի շարք նոր խնդիրներ, չափազանց աշխուժ գործունեյու-
թիւն է ցուցաբերում, կազմակերպում է վերապատրաստման դասըն-
թացներ, ողնութիւնն համար դրամ է հանդանակում և այլն:

Ամերիկայի և անգլիական կրօնական կազմակերպութիւնները բան-
վորական յերիտասարդութիւնն մեջ հոգում դասակարգային համերաշ-
խութիւնն դադարի արդպագանքա մղելով, շատ հաճախ շտրեյկերե-
խերական դեր են հանձն առնում՝ ակտիվ կերպով տապալելով գործա-
դուրները:

Գերմանական կաթոլիկական յերիտմիութիւնն ակտիվ վերջին կոն-
ֆերենցիայում դրված էր յերկու հարց. Կաթոլիկական յերիտասար-
դութիւնն քաղաքական յելույթները (կոնկրետ կերպով քննեց հա ա-
նացիոնալիստական կամպանիայի հարցը) և «գործադուրկներին ողնե-
լում» հարցը: Այս ցույց է տալիս կրօնական կազմակերպութիւնների
գործունեյութիւնն նոր բովանդակութիւնը, ցույց է տալիս, վոր կրո-
նական կազմակերպութիւնները ապաքաղաքական լինելու հեքյաթին-
րին ալլէս վոչ միջ չի հալաւում:

Քաղաքականութիւնն խնդիրը, քաղաքական կյանքին մասնակցելու
հարցը Գերմանիայում և Ավստրիայում կաթոլիկական միութիւնը յու-
ժեց զիսկուսիսից անմիջապէս հետո: Շատ հետաքրքիր է յերեք կետ,
վոր ընդունվել է աշխ միութիւնների յերկու կոնֆերենցիաներում:

Իրանցից առաջինում ասված է. «Կաթոլիկական յերիտմիութիւն-
ներն ավելի քան յերեքից պարտավոր են դրադվել և ունենալ սեփա-
կան քաղաքականութիւն: Նրանք պետք է ունենան սեփական քաղա-

քահանա դերձավորում՝ կառուցված կաթոլիկական տրադիցիաների ու օրենքների, այլև ժողովրդին ու յերկրին զոհվելու լիակատար պատրաստակամության վրա: Նրանք պետք է պլանավորված քաղաքական դատարարական միջոցով, իրենց անդամների ակտիվացման միջոցով, Գերմանիայի անտեսությունը վերականգնելու համար նրան տան նոր թարմ ուժեր:

Յերբորդը կետն ասում է. «կաթոլիկական միությունը նացիոնալիզմին դեմ է և իր անդամներին արգելում է պատկանել նացիոնալ-սոցիալիստական կազմակերպություններին մեկն ու մեկին: Նույնը վերաբերում է նաև ֆաշիստական կազմակերպություններին:

Յերբորդը կետն ասում է. «կաթոլիկական միությունը դեմ է համապետական գործածող և միջազգայնական բնույթ կրող խմբերի կազմակերպմանը»:

Կաթոլիկական միությունները ղեկավարությունն այս յերեք խիստ վարպետորեն կազմած վորոշումներով իր շարժման համար կարևորություն ունեցող յերեք խնդիր է լուծել. նախ՝ իր անդամներին ապացուցել է քաղաքականության վրա պահվելու անհրաժեշտությունը, քանի վոր իշխանությունն գլուխ անցած Բրյուսինդի կառավարությունը, իհարկե, կարիք ունի աշխատավոր լայն մասսաների ուժանդակություն:

Կրոնական կազմակերպությունները մինչև այժմ քաղաքական ու տնտեսական հասակ ծրագիր չունեն: Այս տեսակետից բացառություն կազմում են Ֆրանսիական ու բելգիական կաթոլիկական յերիտաօրդրանությունների միությունները, վորոնք տնտեսական վորոշ ծրագիր ունեն:

Գերմանիայում սրտանեկական կրոնական կազմակերպությունները տնտեսական հարցերում վորոշակի պահանջներ չունեն: Նրանց տնտեսական պահանջներն իրենց արտահայտությունն են դառնում գերմանական պատանեկական միությունների խորհրդի ընդհանուր պահանջներում: Գերմանական ռեյսսաուդից պահանջվում է արգելել գիշերային աշխատանքները, սահմանել յերկշաբաթյա արձակուրդ ու կայուն ութժամյա աշխատանքային օր, շաբաթ օրերն աշխատանքը կեսօրվանից ընդհատել, այլև իրադրծել մի շարք այլ պահանջներ, վորոնք նրանք ռեյսսաուդ են մտցրել դեռ յերկու տարի առաջ, սակայն, ինչպես և այնքեր սպասել, գերմանական կառավարությունն անհետևանք է թողել:

Կարևոր է նշել, վոր կաթոլիկական «Կենտրոն» կազմակերպությունը պահանջում է ընտրական տարիքի բարձրացում, իսկ կրոնական կազմակերպությունների մեծամասնությունը, մանավանդ կաթոլիկները, արտահայտվում են այն իմաստով, վոր յերիտասարդության համար հարկադրական աշխատանքներ կազմակերպելու մասին օրենք հրատարակվի: Այդ օրենքը նրանք դժվար են, ընդդրում են, թե դա յե յերիտասարդների մեջ յեղած գործադրության վերացման միակ միջոցը: Ավելին, նույնիսկ առանց օրինական թույլտվության, նրանք սկսում են կերարկել պարտադիր դասընթացների սխտեմը, իրենց անդամներին աշխատելու համար գյուղերն ուղարկելը և այլն: Այլ կերպ ասած՝ նրանք իրենց անդամներին «կամավոր հիմունքներով» պարտադիր աշխատանքները յեն յենթարկում:

Յերիտաօրդր ավետարանականների միության տեսակետը հաջկադրական աշխատանքների նկատմամբ հետևյալն է.

«Ներկայումս մեր բոլորիս հայացքն ուղղված է դեպի մի պրոբլեմի, այն է՝ գործադրության արդյունքի լուծումը: Մեր կազմակերպության ամեն մի անդամ ինքն իրեն մոբիլիզացիայի յենթարկված ախտի համարի այս աղետը վերացնելու համար: Ինչպե՞ս հասնել դրան: Կարծում ենք, վոր ճիշտ ուղին արդեն գտել ենք: Մի տարի ժամանակով հարկադրական աշխատանքներ մտցնելու խնդիրն անհրաժեշտ է քննել, սակայն միաժամանակ մոռացության չտալ գործադրողների մեջ կատարելիք աշխատանքները՝ գործադրողների համար ժողովներ գումարելը, նրանց դեպի մեր բոլոր աշխատանքներն ու սոցիալապարականը գրավելը և վոր դիմավորն է՝ յուրաքանչյուր գործադրողի հոգեկան դրություն հետևելը»:

Յեկեղեցին, այդ ամենախորամանկ դեմագոգը, բանվորական շարժման թշնամիների շարքում, հասկանում է, թե ինչպիսի վտանգ է ներկայացնում գործադրության իր շարժման համար: Նա բոլոր հնարավոր միջոցներով ձգտում է ապացուցել, վոր գործադրողների վիճակը բարելավվելու և գործադրության կրճատելու համար մենակ ինքն է պայքարում: Այս հարցի առթիվ գերմանական բիշոֆի (յեպիսկոպոսի) նամակում կարդում ենք.

«Մեծ դժբախտություն է գործադրող լինելը: Ամեն մի քրիստոնյա պետք է ձգտի իր մերձավորի համար աշխատանք գտնել: Ով վոր կարողացավ այդ անել, թեկուզ մեծ դժվարությունների գնով, արժանի յե աստվածային շնորհակալության: Ով վոր պահած խնայողություններ ունի և չի ողորդվում իր մերձավորի համար վաստակելու հնարավորությունն ստեղծելու, ապա այդպիսին աստծո և հասարակության հանդեպ ունեցած պարտականությունները կատարելուց խուսափում է: Գործադրողին ողնեյն իհարկե, անհրաժեշտ է, բայց այդ չի խնդրի լուծումը: Միայն աշխատանքն է, վոր կրավարի բանվորական մասսային»:

Պարոն յեպիսկոպոսն աստծո անունից կապիտալիստներին դիմում է այս բաց նամակով, վորը կարդալու յեն նաև բանվորները: Դրանով նա յենթադրում է ապացուցել վերջիններիս, վոր յեկեղեցին իրոք կատարի պայքարում է գործադրողների վիճակը բարելավելու համար: Մինչդեռ միևնույն ժամանակ քրիստոնեյական կուսակցությունները ռեյսսաուդում քվեարկում են հոգուտ գործադրողների նպաստի նվազեցման, հոգուտ արտակարգ օրենքների, քվեարկում են հոգուտ նրա վոր յերիտասարդ գործադրողներին նպաստից զրկեն:

Այսօրիայի կաթոլիկական յերիտաօրդրները ճարպիկ դեմագոգիայի միջոցով ձգտում է իր անդամներին ապացուցել, վոր մենակ ինքն է իսկապես պայքարում աշխատավոր յերիտասարդության շահերի համար: Ի պատահական կառավարության սոցիալական ապահովագրության մեջ վերաբերող առաջարկի, վորով բանվոր դասակարգի կյանքի մակարդակը վատթարացվում է, միությունն օրդանը դրում է. — «Որենքով նախատեսվող վատթարացումները, մանավանդ յերիտասարդության վերաբերող հարցերում, — անթույլատրելի յեն: Այս առթիվ մեր կարծիքը վճռականապես պետք է հայտարարենք. մենք պետք է մոբիլիզացիայի յենթարկենք մեր բոլոր ուժերը տիրող կարգերի դեմ պայքարելու»:

լու և հասարակութիւնը քրիստոնեական հիմունքներով վերակառուցելու համար» և այլն:

Կաթոլիկական միութեան այս լկտի դատարկատախտութիւնն անհրաժեշտ է մերկացնել, մանավանդ այն պատճառով, վոր այս միութիւնը պատկանում է Ամստերդամի այն դեկաբար կուսակցութեանը, վորը Ս տարի շարունակ կառավարութեան մէջ ունեցել է ձայների մեծամասնութիւն և պարլամենտում անց է կացրել այն բոլոր որոշումները, վորոնցով վատթարացվել է յերիտասարդ կառավարութեան վիճակը: Այն փաստը, վոր քրիստոնեականֆաշիստական այս միութիւնը հարկադրված է այսպիսի լեզվով խոսել, ցույց է տալիս, վոր նրա շարքերում խմորման սրտցես է տեղի ունենում, վոր նրա շարքերում կան անդամներ, վորոնք դժգոհ են իրենց կազմակերպութիւնների ու կառավարութեան վարած քաղաքականութեանից: Մեծ է պատանեկական քրիստոնեական կազմակերպութեան դերը յերիտասարդութեան աշխատանքի պաշտպանութեան մարմիններում, այլև հարկադրական աշխատանքների սխառմում: Յերիտասարդութեան աշխատանքի պաշտպանութեան որոշումները համաձայն նրանք այդ «պաշտպանութեան» արտահայտիչն են: Ընտրութիւնների ժամանակ նրանք տարածում էլին յերիտասարդութեանը քրիստոնեական դաստիարակութիւն տալու լողունը: Նրանք, նպատակ ունենալով յերիտասարդութիւնը պահել յեկեղեցու աղբեղութեան տակ, արտահայտվում էլին հողուտ այն բանի, վոր դպրոցական հասակը մի տարով էս բարձրացվի: Գերմանիայի քրիստոնեական պատանեկական շարժման բոլոր առաջնորդներն անվերապահորեն պաշտպանում են Բրյուքսելի կառավարութեան բոլոր ձեռնարկումները, խոսում են Բրյուքսելի կառավարութեան պաշտպանելու համար անհրաժեշտ զոհողութիւններէ մասին: Ամերիկյան ու անգլիական կրօնական կազմակերպութիւններն իրականացնում են Հուլիւսի ու անգլիական սահայանողականների կուսակցութեան վարձադիւծը: Հետաքրքրական է յեկեղեցական բարձր որդանների պապական կարգիւնայնի դասի, ձգտումը կրօնը ներկայացնելու վորպէս այն հիմնական գործոններից մեկը, վորով աշխարհը ճշգնաթափից ու հեղափոխութիւնից փրկվելու յի: Յերիտասարդական բոլոր կազմակերպութիւններում ըննարկվում են պապական դիմումները, վորոնցով պապն ընդարձակորեն մեկնարանում է բանվորների ու գործարանատերերի փոխհարաբերութիւնները, այլև խոսում է կանանց, այս դեպքում աղջիկների ու բանվորուհիների պարտականութիւնների մասին: Պապն իր առաջին նամակով գրիւմ է բանվորներին ու գործարանատերերին, հրավեր կարդալով նրանց մի կողմ թողնել յերկառակութիւնն ու միահամուռ ուժերով պայքարել անտեսական ճշգնաթափի առաջն առնելու համար: Յերկրորդ նամակում նվազ վճռական վերաբերմունք է ցուցաբերում կնոջ՝ վորպէս մոր և աշխատավորուհու, ունեցած պարտականութիւններին: Կնոջ նա ամբողջապէս յենթարկում է նրա ամուսնուն կամ հորը, նրան պարտադրում է ինչ գնով էլ լինի կատարել մայրական պարտականութիւնները և ամեն տարի դորձադուրկները շարքը սովորացնել մի յերեկայի ծննդով: Այս յերկու նամակներն էլ տաք բանավեճի տեղիք տվին պատանեկական մի շարք կազմակերպութիւններում, մանավանդ սրանց անդամ յերիտասարդ բանվորները շարքում:

Կրօնական կազմակերպութիւններն աշաւորջ հետեւում են իրենց հակառակորդների վարած քաղաքականութեանը: Նրանց բաղմաթիւ պարբերականներում միշտ հողվածներ կգտնել իրենց այս կամ այն հակառակորդ կազմակերպութեան մասին: Նրանք յերբեմն բանավեճի տալիս յեն դարձնում իրենց հակառակորդի գործերակերպը:

Հետաքրքիր է նշել կաթոլիկական յերիտասարդութեան վերաբերմունքը սոցիալիստական յերիտասարդութեան: Քննարկելով Յերիտոցիւնների նախադաս Ոլենհաուերի յելույթը Յերիտոցիւնների միջադպիւն դպրոցում, վորտեղ նա հանդէս է այն յեղակացութեան, թի «սոցիալիստական յերիտասարդական կազմակերպութիւնը մասսայական չի կարող լինել, քանի վոր նրան անգամակցում է յերիտասարդութեան համեմատաբար ապահոված և ինտելիգենտ մասը», Գերմանիայի կաթոլիկական յերիտակազմակերպութիւնը հայտարարում է, վոր սրբաւարական անորակ յերիտասարդութիւնն իրոք ձգտում է և պետք է ձգտի յեկի յերիտասարդ կաթոլիկների միութիւնը: Կրօնական կազմակերպութիւնների դրույթն աշխատավոր յերիտասարդութեանը դեպի իրենց դառնելու խնդրում տալիս է խոշոր դրական արդիւնք: Նույնիսկ այժմ, յերբ կազմակերպութիւնների ընդգրկած յերիտասարդութիւնը ճշգնաթափի ու գործադրելութեան աղբեղութեան ներքո հեղափոխական հաճողում է, վոր կրօնական կազմակերպութիւններն անկարող են ցույց տալ կարելից ու սովից ազատվելու յելքը, այնուամենայնիվ դարձյալ անդամագրվում են կրօնական կազմակերպութիւններին: Մեր կոմյուիստական կազմակերպութիւնները պետք է ավելի մեծ ուշադրութիւն դարձնեն կրօնական կազմակերպութիւնների դեմ մղվող պայքարին:

Կրօնական կազմակերպութիւնները պատերազմի խնդրում միասնական վերաբերմունք չունեն: Նույնիսկ նրանց միջադպիւն կազմակերպութիւնները, վորոնք աղաղակում են խաղաղութեան մասին ու պայքարի կողմնում են դրաւլում, այնուամենայնիվ ինտերնացիոնալի կազմակերպութիւններ չեն, քանի վոր աղաղակն ներհակութիւնները նրանց շարքում շատ ուժեղ են: Նրանք դուրի են միասնականութիւնից նաև յերկրի ներսում, վորովհետեւ բուն կազմակերպութիւններում գոյութիւն ունեն մի շարք դասակարգային ներհակութիւններ: Բոլոր, թի պոցիֆիստական և մոլապոցիֆիստական կազմակերպութիւնները, անկասկած, տեսիլուն են, վորովհետեւ նրանց քաղաքականութիւնն ամբողջապէս բղխում է հայրենիք պաշտպանելու, կապիտալիստական պետութիւնը պաշտպանելու տեսակետից: Կաթոլիկական յեկեղեցին Գերմանիայում յերկու կուսակցութիւն ունի՝ «Կենտրոն» և «Ժողովրդական կուսակցութիւն»: Սրանցից առաջնում միացված են գործարանատերերը, Ֆինանսական կապիտալը, իսկ յերկրորդում՝ կալվածատերերը: Այս յերկու կուսակցութիւններն էլ իրար հետ վիճում են, բայց յերկուսն էլ կապիտալի կուսակցութիւններն են ու նրա քաղաքականութիւնն են իրադրծում: Հայրենիքի պաշտպանութեան անհրաժեշտութեանը նրանք առաջնակարգ նշանակութիւն են տալիս, և այն նրանց համար խաղաղութիւնից ավելի թանգ է: Յերիտասարդութեան կաթոլիկական լիգան ինտերնացիոնալ կազմակերպութիւն է և նրա գործունեյութեան նպատակն է խաղաղութեան համար պայքարել: Այդ պայքարը նրանք մղում են պոցիֆիստական սրտադանդայի, միջադպիւն

զային կոնֆերենցիաների դումարման միջոցով: Այս կազմակերպության անդամների թիվը մեծ է և լայն խավերում խոշոր աղղեցության չունի:

1926 թ. Թինյանդիայում կայացավ քրիստոնյա յերիտասարդների կոնֆերենցիան, վորն անհրաժեշտ համարեց մասնակցել ժողովուրդների միջև խաղաղությունը պաշտպանելու գործին: Այս ամառվա համաշխարհային նոր կոնֆերենցիայի գումարման առթիվ գրված նախապատրաստական հոդվածներից մեկում գետեղված է Ֆինլանդական կոնֆերենցիայի հանձնարությամբ գործկոմի մշակած ծրագիրը: Գործկոմը ծրագրի նախարանում նշում է, վոր ժողովուրդների միջև սուր կերպարանք ստացած նոր բաղիումների ու ռազմական պարտքերի խնդրի անլուծելիության պատճառով նոր ծրագրերն անհնալին չի համապատասխանում Ֆինլանդական կոնֆերենցիայում դրած խնդիրներին: Այդ ծրագրում քննարկվում է արդարացիության խնդիրը և նշվում է, վոր Վերսալի դաշնագիրն արդարացի է և վոր դերմանական ժողովուրդը «սառապող հիսուսի» դրության մեջ է, վոր չնայած Աղգերի Լիգայի տված խոստումներին, ապգությունների հարցը լուծվել է չարազանց անբավարար:

«Աղգային փոքրամասնություններին պատկանող 40 միլիոն յեվրոպացիներ, — ասված է ծրագրում, — յենթարկվում են քաղաքական, անտեսական ու բարոյական ճնշման»:

Այնուհետև ծրագիրը նշում է Աղգերի Լիգայի անդորությունը սպառազինման ու պատերազմի հարցերում, սակայն նույն ծրագիրը բավականանում է ասելով, վոր Աղգերի Լիգայի այդ «անդորությունն» այնքան ակնհայտ է, վոր չարժե նույնիսկ խոսք վատնել այդ ապացուցելու: Մանհատաբերականն այն է, վոր ծրագիրն իր վրդովմունքն է հայտնում, վոր Աղգերի Լիգան անտարբեր վերաբերմունք ունի և թույլատրում է յեվրոպական ժողովուրդներին խիստ չահագործման ու ստրկացման յենթարկել դադության ժողովուրդներին: Յեվ այնտեղ ծրագիրն սկսում է ընդարձակ կերպով խոսել այն մեծազույն պատասխանատվության մասին, վոր ընկնում է յեկեղեցու վրա՝ խաղաղության քաղաքականության, մասսաների ինտերնացիոնալ դաստիարակման և մանավանդ յերիտասարդությունը սերո, վատահության ու խաղաղության վրդով դաստիարակելու գործում:

Բայց կան և այնպիսիները, որինակ՝ Զվեցերիայի յերիտասարդ կաթոլիկների կազմակերպությունը, վորոնք ասում են, թե հակամիջապրեզը քրիստոնեական կազմակերպությունների համար անընդունելի չէ, քանի վոր բանակն անհրաժեշտ է պետության ներսում կարգն ու կանոնը պաշտպանելու, հայրենիքն ու դրանով իսկ յեկեղեցին պաշտպանելու համար: Մանրիկայում և Անգլիայում կրոնական կազմակերպությունները չեչտաժ աղգային բնույթ են կրում և «հայրենիքի» պաշտպանն են հանդիսանում: Նրանց նշանաբանն է՝ «հայրենիքի պաշտպանությունը» թե՛ ներքին և թե՛ արտաքին թշնամիներեց: Մանրիկայում և Ավստրիայում գոյություն ունեն յերիտասարդական միջխոսարանացած հատուկ կազմակերպություններ: Դրանք Ամերիկայում կոչվում են «կաթոլիկական կազմակերպություն», իսկ Ավստրիայում հիշյալ միջխոսարանացումն արտահայտվում է կաթոլիկական յերիտասարդա-

կան ու Ֆաշիստական կազմակերպությունների միաձուլումով, սպորտմիջխոսարանացմամբ և այլն:

Ծրանոխայում ու Բելգիայում կրոնական կազմակերպությունները բանակում խոշոր աշխատանք են ծավալել: Այս յերկու յերկրում ելվորտեղ կաթոլիկ յեկեղեցին դերիշխող դեր ունի, զինվորների պաշտպարական դաստիարակության գործը տերաներների ձեռքումն է: Կաթոլիկական յերիտասարդական կազմակերպությունը յեկեղեցու աջակիցն է. նա բանակում բացում է ակումբներ, կազմակերպում է զբոսայցներ: Վորովհետև այս յերկրներում հակամիջխոսարանական սրբազանդը խիստ տարածված է, ուստի և կաթոլիկների կազմակերպություններում գոյություն ունի ոպղիցիա, վորը զինվորների մեջ պացիֆիստական պրոպագանդա յե մղում:

III. ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆԲԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆՆ ՈՒ ԿՈՄՇԱՐԺՄԱՆԸ

Մանն մի կազմակերպություն իր պարտքն է համարում պայքարել կոմունիզմի դեմ կամ, ինչպես կաթոլիկներն են ասում՝ «հակաքրիստոսի դեմ», վորը կրոնական չարժման համար կործանման դուռ է բաց անում»:

Ծրանոխայում յերիտասարդ կաթոլիկների միության վերջին համագումարներից մեկում բացահայտ կերպով խոսվում եր կոմունիստական կազմակերպությունների դեմ պայքարելու անհրաժեշտության մասին, յերիտասարդությունը և ամբողջ բանվոր դասակարգը յեկեղեցու գիրկը վերադարձնելու նպատակով «արշավանք» կազմակերպելու անհրաժեշտության մասին: Նույնը տեղի յե ունենում նաև Բելգիայում: Մանրիկայում կոմունիստական չարժման դեմ պայքարելու գործում չափազանց ակտիվ դեր են խաղում կրոնական կազմակերպությունները: Հետաքրքրական է լյուտերական յերիտմիության քարտուղարի յեղույթը կոնֆերենցիաներից մեկում: Նա հայտարարեց՝

«Մենք մեղավոր ենք նրանում, վոր կոմունիստական կազմակերպություններ գոյություն ունեն: Պետք է ավելի ակտիվ պայքարել նրանց դեմ: Այժմ այն ժամանակն է, յերբ գործադրության ու ճղնաժամի աղղեցության ներքո բայլչեկիմը մեր յերկրում աճելու յե. այս պատճառով անհրաժեշտ է, վորպետեղ յեկեղեցին իր բոլոր ուժերը լարի նրա դեմ պայքարելու համար»:

Յերբ խոսքը վերաբերում է Խորհրդային Միության, ավետարանականները, ինչպես և պետք եր սպասել, պարզում են իրենց թունդ միջխոսարանական եղությունը: Բայլչեկիմը նրանց համար ամենամեծ վտանգն է, վորի դեմ պայքարելու գործում ամեն մի միջոց լավ է միայն թե նրանից աղատի:

Անկախ քրիստոնյաների միության համաշխարհային կոնֆերենցիայում քննարկվեցին քրիստոնեական կազմակերպությունների քաղաքականության խնդիրները: Անգլիական միության ներկայացուցիչներից մեկը, խոսելով ընդհանուրի թշնամի կոմունիստների դեմ պայքարելու նպատակով, կրոնական պատանեկական բոլոր կազմակերպությունների

մոբիլիզացիայի ու միավորման անհրաժեշտութեան մասին, ի միջի այլ-
ոց ասում է .

«Անհրաժեշտ է պայքարել Արևելքի սարսափելի հրաբխի
(ՄՍՀՄ) վրա զանազան յերիտասարդութեան դեմ, մեծ քաղաք-
ներում աճող գործազրկութեան հետեւանքով փողոց չպարսպող յե-
րիտասարդութեան դեմ, վորը վտրքի տակի հեղափոխութեան կորցնե-
լով, հեղափոխական տրամադրութեաններին միջավայր է հանդի-
սանում» :

Դուրս է գալիս՝ բանն այնտեղ է հասել, վոր կրօնական յերիտ-
միութեաններին առաջնորդները համաձայնութեան են յեկել գործադուրկ
յերիտասարդութեան համար պայքարելու անհրաժեշտութեան խնդրում :
Յեւրը նրան առարկեցին և մատնանշեցին գործադուրկ յերիտասարդու-
թեանն ուղևութեան տալու անհրաժեշտութեանը, նա հայտարարեց .

«Ամբողջ աշխարհի բանվոր յերիտասարդութեան գործադուր-
կութեան դեմ պայքարելու գործում ամենին անկարող ենք անել,
բան այլ արել են մեր բարեգործական կազմակերպութեանները» :

Ապա այս պայմանները հայտարարում է .

«Այնք ամեն տեսակ սպառնալիցաների դեմ ենք, բայց թոր-
հրդային Միութեան հետ պատերազմի խնդիրը պետք է բաց
մնա, վորովհետեւ հայտնի է, թե ի՞նչ պատերազմը կսկսի առա-
ջինը» :

Կաթոլիկական կրօնական կազմակերպութեաններն ուղում են
Խորհրդային Միութեան դեմ պատերազմելու անհրաժեշտութեանն ա-
ռանձին համառութեամբ արմատացնել իրենց անդամների շարքում :
Գերմանիայի կաթոլիկական կազմակերպութեան որդանը «Յեկեղեցու
հալածանքը Ռուսաստանում» հոդվածում գրում է . «Բողոքները գոր-
ծադուրկութեան նախապատրաստութեանն են միայն . բայց յեկեղեցու
թիւնները տեղի չունենան, ապա պարզ է, վոր նույնիսկ լավագույն
բողոքներն ապարդյուն են» : (Պարզ է, վոր խոսքը վերաբերում է Խոր-
հրդային Միութեան հետ պատերազմելուն) :

Հետաքրքրական է նշել, վոր ՄՍՀՄ դեմ արշավելու համար միա-
նում են բոլոր կրօնները :

Պապական արշավանքը կրօնական բոլոր կազմակերպութեաններին
փոքրի հանեց : Ամիսներ շարունակ և մինչև այժմ չի լուծւում օուտն ու
յրօքարտանքն այն մասին, վոր ի՞նչ թե Խորհրդային Միութեան մեջ
յեկեղեցին հալածվում է և վոր ի՞նչ թե Խորհրդային Միութեան մեջ
պրոլետարիատն ու գյուղացիութեանը սարկական վիճակում են գտն-
վում : Սոցիալիստական շինարարութեանը Խորհրդային Միութեան մեջ,
նրա հաջող առաջընթացը կրօնական կազմակերպութեաններին ստի-
պեցին բանափեմ բաց անել հեղափոխի խնդիրների ու Խորհրդային Մի-
ութեան ունեցած նվաճումների շուրջը : Կազմակերպութեաններին ստո-
րին խափնել իրենց նախաձեռնութեամբ են բնուում հեղափոխի խնդիրը :
Հետաքրքրական է Գերմանիայի վարդապետների կաթոլիկական յե-
րիտասարդութեան փեթաբերմունքն այս հարցում, վոր լուսարանվել է ի-
րենց որդանի «Բայբելիկայն Ռուսաստանն ու հեղափոխը» հատուկ հա-
մարում հեղափոխութեան յեղուն նույնիսկ «Թորմերստի» գործածած լեզ-

վից ամենի վատ է : Այդ հոդվածում առաջ բերված որինակներում նկա-
րադրվում են սոցիալիստական մրցութեան մտրակի հարվածներին Զե-
քս «վայրենի տեմպերով» աշխատող քաղցած, մերկ ու դժբախտ բան-
վորներին, վորոնք հարկադրված են սխտական կապիտալիզմի համար
շահույթներ ստեղծելը :

«Քաղաքում գործադուրկութեան չկա, — ասում են նրանք, —
բայց գյուղում հարկադրական միջոցներով կատարվող կոլեկ-
տիվացման հետեւանքով, առաջացել են չքավոր գյուղացիութեան
ահագին զանգվածներ, վորոնցից խլել են գույքը, վորոնք մոռ-
ցել են անգործ, անապաստան ու անդիպ գուրկ : Ահա թե ուր է
տանում խորհրդային առաջնորդների անհեթեթ քաղաքականու-
թեանը» :

Ապա նրանք ասում են, վոր յեկեղեցին անընդհատ հալածվում է,
հոգեւորականներին աքսորում են, գնդակահարում են ու տանջանքի յե-
թարկում, բայց ամենամատն այն է, վոր յերիտասարդութեան մեջ
սնուցվում է զգլանք դեպի կրօնը, անամոթ ծաղրանք աստծուն, փսկ
քաղաքներն ու գյուղերը հեղեղվում են դարչելի ոլակատներով : Խեղճ
փոքրիկ յերեխաներին մեծացնում են առանց աստծո խոսքի :

«Իրերի նման գրութեանը բնականաբար յերկար տեւել չի
կարող, իդուր է, վոր ամբողջ աշխարհի՝ գայրույթն այնքան
մեծ է» :

Գերմանիայի վարդապետացուների կաթոլիկական միութեանն ընդ-
գրկում է 90 հազար հոգի : Միանց շարքում կան բազմահազար գործա-
դուրկ, սոված ու ընչազուրկ յերիտասարդներ, վորոնք, հնալած նրանց
կազմակերպութեաններէ կողմից Խորհրդային Միութեան հասցեյին հե-
րյուրած զրպարտանքներին, կտեղեկանան Խորհրդային Միութեան պրո-
լետարիատի իսկական դուրկութեան մասին, կյանք, վոր Խորհրդային
Միութեանն ամբողջ աշխարհում միակ յերկիրն է, վորտեղ բոլոր աշ-
խարհներն ապահովված են աշխատանքով, մի յերկիր, վորտեղ չկա
չահագործում, չկա սով, չկա անորենութեան գլուխ չի կանգնած «արդարապատ քրի-
տոնեկային յեկեղեցին», և անկասկած նրանք ես կրնան Խորհրդային
Միութեան պրոլետարիատի ու գյուղացիութեան հանապարհով : Այս
անհրաժեշտութեանը նրանց ապացուցելը մեր կազմակերպութեաններին
խնդիրն է :

Կան և այնպիսի կազմակերպութեաններ, վորոնք Խորհրդային
Միութեանը վերաբերվում են «հարգանքով» ու «յերախաղաղու-
թեամբ» : Այսպիսիների շարքին են պատկանում Գերմանիայի, Անգ-
լիայի և մի քանի յերկրների ալ ամետարանական կազմակերպութեան-
ներ : Խորհրդային Միութեան մասին խոսելիս, նրանք մի պատճառա-
բանութեանն ունեն են՝ նրա որինակին հետեւելու դեմ, այն է՝ ամեն ինչ
լավ է ու հրաշալի, բայց հնարավոր է միայն Խորհրդային Միութեան
մեջ, սակայն վոչ քաղաքակրթված Յեկրոպայում :

Ղեկավարներին վոմանք Խորհրդային Միութեանն ու կոմունիստնե-
րի հետ փոխհարաբերութեան խնդիրն այլ կերպ դնելու վորոշ փորձեր
են անում : Այսպե՛ս՝ կաթոլիկ պատուիրներից մեկը զխակուսին կարգույ
հրատարակած իր հոդվածում ասում է, վոր «Խորհրդային Միութեան

շանժոքներն ու գյուղացիները ճիշտ վարվեցին ինքնակալութիւնը տա-
պալելով, վորովհետեւ նա «քրիստոնեյաբար» չէր վարվում, այլ զուր
թափում էր աշխատավորների արշուները» և այլն, վոր Սորհրդային Միու-
թյան կարգերը լավ են, աշխատավորներին առավելութիւն են տալիս,
վոր յեզկերի գրութեան բարձրութեամբ, հնգամյակին ու Սորհրդային Միու-
թյան աշխատավոր մասսաների մեծ վոգելորութիւնն արդիւնք են այդ
կարգերի:

Բայց մի խոչընդոտ կա, և այդ այն է, վոր կոմունիստները յեկե-
ղեցու հետ միասեղ աշխատել չեն ցանկանում:

«Չե՞ վոր յեկեղեցին ու նրա ուսմունքը համարյա կոմու-
նիստական է, հիմնված է արդարութեան, իրավահավասարու-
թեան ու մերձավորին սիրելու հիմունքների վրա»:

«Այա թշնամանալու ի՞նչ կարիք կա, — բացակայում է պա-
ստօրը: — Ավելի լավ չե՞, արդէր, ձեռք-ձեռքի տված ձգտել
նպատակի իրագործում: Չե՞ վոր մենք ել ենք ձգտում դեպի
անդաստակարգ հասարակութիւն, չե՞ վոր Հիսուսը մեզ ել է ա-
մել, վորպէսզի հարուստներ ու չքավորներ չլինեն»:

Իմեջով իր կազմակերպութեան անդամներին, նա ասում է.

«Մենակ կոմունիստներն են, վոր ակտիվ պայքարում են
քրիստոնեյութեան հիմունքները համար: Անհրաժեշտ չե՞, ար-
դէր, վոր մենք մերձենանք նրանց՝ ողնելու համար: Յեւ ձեզ
չեմ առաջարկում կոմունիստ դառնալ, — բայց չվարելով անմի-
ջապէս ավելացնում եմ, — սակայն, աշուտամենայնիվ, կարծում
եմ, վոր նրանց հետ թշնամի լինելն անիմաստ է, ավելի լավ է
ընդհանուր լեզու գտնել»:

Հարգելի պատուիր մոռանում է, վոր մի քանի հարյուր տարվա
ընթացքում «քրիստոնեյական յեկեղեցու հանուն հավասարութեան ու
արդարութեան պայքարի» ճանապարհին յեկեղեցին միշտ յեղել է հա-
րուստների կողմը և իր անցած ճանապարհը ծածկել է միլիոնավոր
գիւղիներով, մասնակցելով բազմաթիվ պատերազմներ նախապատրաս-
տելուն ու մղելուն, մեծագույն ակտիվութիւնը ցուցաբերելով վերջին
խմբերիախտական պատերազմի ընթացքում:

Յերիտասարդ կաթոլիկների ամստրիական օրգանը նույն վերաբեր-
մունքն է ցուցաբերում «Չինական անդալին-աղատագրական պայքարն
ու կաթոլիցիզմը» հոգովածում:

«Մեր միախոնքները հետագա աշխատանքն ապաստամբած
բանակներում ալլեա անհնար է, վորովհետեւ նրանց մեջ բայլե-
վիկյան գործակալներն են պրոպագանդա մղում: Չինացի զին-
վորը կարմիրների կողմն անցնելուց անմիջապէս հետո սկսում է
կանչել, վոր աստված չկա, վոր յեկեղեցին Չինաստանը ճնշող
կապիտալիստների գլխավոր ողնականն է և վոր ինքը յեկեղեցու
հետ վոչ մի առնչութիւն չի ուզում ունենալ: Այս մեզ, իհարկէ,
չպետք է խրատենք: Մոլորված վոչխարներին պետք է ցույց
տանք, վոր միայն կաթոլիկական յեկեղեցին է նրանց աղատու-
թիւն տալու»:

Իրենց աղատութեան համար պայքարող հարյուր միլիոնավոր չի-
նացիները, պարզ է, չեն խաբլի ու թակարդել մեջ չեն ընկնի: Նրանք

չառ հաճախ վկա յեն յեղել, թե ինչպէս յեկեղեցու օրհնութիւնն ու-
նեցող բոլոր տեսակի կաթիտալիստները գնդակահարել ու մահապատ-
ժի յեն յենթաբիւլ չինացի բանվորներին ու գյուղացիներին, թե ինչ-
պէս դարձյալ յեկեղեցու օրհնութեամբ սոված ծնողներէց վերցնում էլին
մանկահասակ յերեխաներին և տանում խավար գործարաններում աշ-
խատեցնելու համար: Սրանց ստիպում էլին աշխատել այնչափ, վոր
կիտաբաղցածութիւնից ու տասնչորս ժամ տեղդ աշխատանքից հյուս-
ված ընկնում էլին իրենց մեքենաների մոտ, վորից հետո թողնում էլին,
վոր նրանք անողնական վիճակում մահանան զարշահոտ բարակներում:

Պատկական արշավը դեռեւս ավարտված չէ: Իոյր կապիտալիստա-
կան յերկրներում դեռեւս շարունակվում է ժողովների, համալոյթ-
ների ու կոնֆերենցիաների գումարումը, վորոնց նպատակն է պայքա-
րել Սորհրդային Միութեան ու կոմունիստական վտանգի դեմ: Կաթո-
լիկական միութիւնը Գերմանիայում քաղաքական լայն կամպանիա յե-
մղում «ընդդէմ Փաշիտական խաչի ու կարմիր աստղի» նշանաբանով:
Այս կամպանիան, վորը մղելու համար միութիւնը մորիլիդացիայի յե
յենթաբիւլ իր բոլոր սեփերն ու ագիտացիոն բոլոր հնարավորութիւն-
ները, առայժմ բավարար հաջողութիւն չունի:

Սրանից միառժամանակ առաջ յերիտասարդ կաթոլիկների միու-
թիւններից մեկը, Վիսիտիտալիտները, իր անդամներին մի կողմող-
ղեց: Սոսեւով ճգնաժամի ու գործադրիւթեան մասին, աշխարհը նոր
սերնդի համար վերակառուցելու ու ճգնաժամը վերացնելու անհրաժեշ-
տութեան մասին, մատնանում է Արեւելից սպառնացող վտանգը.
«Անաստված աշխարհը մեր վրա յե գալիս: Բայց չեղով դիմական վործ
կատարեց՝ կառուցելու մարդկանց վոխահարաբիւթիւններն անաստ-
ված հիմքերի վրա»:

Այս հանդիսավոր նախաբանից հետո կաթոլիկական միութիւնը
կաթոլիկական շարժման առաջնորդներին մեղադրում է նրանում, վոր
սրանք յերկրի ներսում անհրաժեշտ յեռանդով չեն պայքարում բայլ-
չեկիյան վտանգի դեմ և պահանջում է ավելի խոշոր աջակցութիւն
ցույց տալ Բրիտանիայի կառավարութեանը: Այս փաստը, ինչպէս և
Վիսիտիտալիտները կաթոլիկական միութիւնների Եսսենի կոնֆե-
րենցիայի ամբողջ դիսկուսիան ցույց են տալիս, վոր Սորհրդային Միու-
թեան մոտիկ հարեանութիւնն սկսում է խոշոր ներգործութիւն ունե-
նալ Գերմանիայի աշխատավոր խաւերի վրա: Հեռու պահել մասսաներն
այս աղբեցութիւնից, չթողնել, վոր Սորհրդային Միութեան հանդեպ
համակրանքն աճի — այս է կրոնական կազմակերպութիւնների հիմ-
նական խնդիրներից մեկը տվյալ ետապում: Գեմպիլի մասին հեքյաթը
բաղմազան ձևերով տարածվում են կրոնական կազմակերպութիւնների
օրգանների միջոցով: Նրանք ճարպիկ քաղաքականներ են և բոլոր խա-
վերի չահերին հարմարվել գիտեն, ուստի և դեմպիլի հեքյաթը տա-
րածվում է զանազան վարիաններով: Վոմանք ասում են, թե դեմ-
պիլն սպառնում է գլխավորապէս անտառային շրջաններում ապրող
գյուղացիներին թողնել առանց մի կտոր չոր հացի, քանի վոր, կղե-
րակումների տեսլով, դեմպիլի հետևանքով ամբողջ Յեւրոպան հեղեղ-
վում է խորհրդային փայտեղենով: Ուրիշները փրկարարաբան «աղա-
ցուցում են», վոր հնգամյակը նպատակ ունի ել ավելի խորացնել ճղ-
նաժամը, վորովհետեւ «յեթե դեմպիլն այժմ աղղում է ճգնաժամի խո-

բության աստիճանի վրա, ապա հնգամյակի իրադրժումից հետո, չեղբ հզոր արդյունաբերություն է ծավալվելու, այն ժամանակ կուգի ավելի ուժեղ դեմագին, այս անգամ արդեն արդյունաբերական ապրանքների դժով, մի բան, վորն առաջին հերթին սպառնալու չէ Գերմանիային: Եման գեմագոգիկ հայտարարությունները հարկադրում են կրոնական կազմակերպություններին անդամ բանվորներին տարակուսանքի մեջ բնկնել, իսկ նրանց կազմակերպություններին առաջնորդներն էլ հանց դրան են ձգտում: Մենք արդեն մատնանշել ենք, վոր կաթոլիկական կազմակերպություններն իրենց հետևող մասնաճյի ազդեցության տակ պայքարի կանգանդա չեն մղում ֆաշիզմի դեմ: Սակայն այս խնդրում նրանք միասնականությունից զուրկ են: Կաթոլիկների «Կենտրոն» կուսակցության կից յերիտասարդական միությունը սրանից մի քանի ժամանակ առաջ օտեղծեց յերիտասարդական միութնաբանացված կազմակերպություն: Այս առթիվ կաթոլիկական լրագիրը մի հոգված է տպել, հետևյալ վերնագրով.

«Կաթոլիկական յերիտասարդությունը փրոմտում»

«Մենք պետք է չարժվենք լայն ֆրոնտով: Յեթե մեր թշաւմին տեսնի, վոր նրա դեմ դուրս է յեկել յերիտասարդությունը, վորը կարող է պայքարել և պատրաստ է իր կյանքը զոհաբերել, այն ժամանակ նա մեր նկատմամբ իր վերաբերմունքը կփոխի: Այլ կազմակերպությունն օտեղծելով, մենք ուզում ենք ապացուցել, վոր գերմանական յերիտասարդությունը կոմունիստներն արամադրված չեն, վոր քրիստոնեական յերիտասարդության ամբողջների առջև ջարդ ու փշուր կլինեն կոմունիստական ջոկատները: Մենք հպարտանում ենք այն մտքով, վոր մենք պատեն ի հանդիսանանք Գերմանիայում խորհրդային զինատուրքս օտեղծելու ճանապարհին»:

Թեպետ նույն այս հոգվածում խոսվում է նաև կաթոլիկ յերիտասարդության պայքարի մասին ֆաշիզմի դեմ, բայց և այնպես հիմնական ուժեղ կրակն ուղղված է բալլչևիզմի դեմ: Հոգվածի հեղինակն առանձնապես վրդովված է «կոմունիստների ձգտումից՝ մուտք գործելու քրիստոնեական դպրոցները՝ նրանց մեջ բլիթներ կազմակերպելով»: Հեղինակը հոգվածը վերջացնում է լիտիորեն սպառնալով հաշիվ տեսնել այն յերիտասարդության հետ, վորը կոմունիստների կողմը կանցնի: Այդ միջոցներ մենք լավ գիտենք՝ վոստիկանական տերրոր, արտաքսում դպրոցից: Բերլինի արհեստագիտական դպրոցներից մեկում յերիտասարդությունը նույն դպրոցի վարիչի կողմից սանեախոս հալածանքի չէ յենթարկվում: Գտնից ուշանալու դեպքում յերիտասարդ քանդորն ստիպված է յերեքից մինչև հինգ մարկ տուգանք վճարել: Յերբ պարզվեց, վոր աշակերտներից մեկը Կոմյերիտմիութնան է անդամակցում, նրան քաշ տվին վոստիկանություն, վորտեղ նրան առաջարկեց վորոշ ժամանակամիջոցում մտնել կրոնական կազմակերպության շարքերը՝ հակառակ դեպքում սպառնալով նրան ուղարկել հանուկ դասախարակիչ տուն: Այդ յերիտասարդ բանվորը, չնայած ինքը վորքեր պատերազմի ընթացքում իր ծնողներին կորցրած, անտեսելով օովն ու գործադրությունը, վոստիկանության առաջարկը մերժելու արհուլթյան ունեցավ:

Ահա մի որինակ ևս այն մասին, թե ինչպես ֆաշիստականացման են յենթարկվում հարկադրական միջոցներով անդամներ ներգրավող քրիստոնեական կազմակերպությունները: Լինդեհուսի գործարանում աշխատանքի նոր ընդունված բանվորները հետևյալ նամակն են ստանում.

«Պարոնայք, գործարանը ձեզ դործի չէ ընդունել մեր արհմիության միջնորդությամբ, մենք ձեզ համար բարեխոսել ենք: Մենք հույս ունենք, վոր դուք կանդամագրվեք մեր արհմիության, հակառակ դեպքում ստիպված ենք լինելու պահանջել, վոր ձեզ աշխատանքից հեռացնեն»:

Ահա, թե ինչպես են գործարանատերերի հետ սերտ համաձայնության յեկած քրիստոնեական արհմիությունները «գրավում» իրենց անդամներին:

Մերձավորին «սիրելու» և «քրիստոնեական համբերության» վրա հիմնված իրենց մեթոդներին հավատարիմ կրոնականները ձգտում են արտադրանդա մղել կոմունիստների շարքերում, վործելով նրանց ապացուցել, թե վորքան վատ բան է յեկեղեցու ու կրոնի դեմ պայքարելը, ընդ վորում նրանց անվանում են «խավարի մեջ մոլորված խեղճ յեղբայրներ»: Իհարկե, այսպիսի վործերն ապարդյուն են անցնում: Ընդհակառակը, պատահում են դեպքեր, յերբ «խեղճ» կոմունիստ յեղբայրների մոտ արտադրանդայի գնացած յերիտասարդ կաթոլիկը, կորցնելով իր հավատի վերջին մնացորդները, ինքն է անցնում կոմունիստների կողմը:

Բնորոշ են Խորհրդային Միության դեմ խաչակրաց արշավանք մղող կազմակերպությունների կոչերը: Այդ կոչերով նրանք արտառվալիք վորդում են «բալլչևիզմի լծի տակ դունդո գծախառնում փողովքի մատին»: «Ազատ քրիստոնեականները» խորհրդային շինարարության նկատմամբ սկսել են իրլ թե «բարեպաշտ» վերաբերվել: Իրենց ուղանի վերջին համարում նրանք պետեղել են ընդարձակ մի հոգված Խորհրդային Միության աշխատավորության դրության բարեխալման, «գյուղացիներին հող, իսկ բանվորներին գործարաններ տված» Լենինի մասին, այն մասին, վոր Լենինն ու հեղափոխության իսկական մարտիկները, ինչպես, որինակ՝ Տրոցկին, մեռել են կամ արտոբված են, և վոր ԽՍՀՄ-ի դեկավարը Ստալինն է, վորն իր ժամանակին ամբողջ մի բանի կողոպտած լինելու համար Սիբիր է աքսորված յեղել: Յեվ, նրանց կարծիքով, —ահա Ստալինը հարձակման դիմեց կրոնի ու նույն իսկ դժբախտ ավետարանականների դեմ, վորոնց Լենինն ու «այլ հեղափոխականներ» խնայում էին: «Մյուս կողմից, —գարձացած ավերացնում է հոգվածի հեղինակը, — հակառություններով լի այս յերկրում բանվորների համար կան հրաշալի սանատորիաներ, նոր հիվանդանոցներ, վորոնց համար ոգտադործվում են նախկին աղնականների պալատները»:

Այս հոգվածի հեղինակն, իհարկե, անընդունակ է ըմբռնել Խորհրդային Միության իրականությունը: Եա «մոտանում է» իր ընթերցողներին պատմել այն մասին, թե ինչպես յերկար տարիների ընթացքում յեկեղեցին ինքնակալության գլխավոր հեղաբանն է հանդիսացել, վոր յեկեղեցին ուներ ահագին կաթվածքներ ու հարյուր հազարավոր հորտեր, վոր նրա որհնությունը վայելող ուստական միադեաները

խոսադուհն կերպով շահագործում, ճնշում ու խաղաղի մեջ էլ ին պահում Ռուսաստանի պրոլետարիատին ու դյուզադիտվածները և, վերջապես, սոցիալիզմ կանուցող Սորհրդային Միությանը յեկեղեցու «որհնութան» կարիքը բնավ չի զգում:

Կրոնական կաղմակերպությունների պացիֆիստական ամսագրերից մեկը «Քրիստոնեությունը ու խաղաղությունը» վերնագրերը կրող հոդվածում ընդունում է «կարմիր անտիխրիստի» դեմ պայքարելու անհրաժեշտությունը: Ժողովուրդների միջև խաղաղություն պահպանելու համար մարտի դուրս չեկամ ամսագիրն աղաղակում է «ստատանդի» դեմ ուղղված ամեն մի դեմք որհնելու անհրաժեշտության մասին: Այս հոդվածը գրված է ամենաարյունախանձ լեզվով և յերբեմն մոռանում է, վոր գործ ունեն պացիֆիստների հետ:

Հակախորհրդային պրոպագանդի սրման ժամանակ յերբեմն էլ հետևյալ տարրերնակ դեպքերն են պատահում. վերնագրերում կոնֆերենցիայում, վորի մասին վերևում արդեն հիշել ենք և վորը «ցուցադրական» հանդիսացավ Սորհրդային Միության դեմ հայտարարված հալածանքով, քահանաներից մեկը հետևյալ կերպ արտահայտվեց.

«Սորհրդային Միությունը շատ լավ եմ ճանաչում և քաջ ծանոթ եմ նաև բայելելիցի առաջնորդներին: Վեց տարի ապրել եմ Սորհրդային Միությունում և չորս հեղափոխության վկա յեմ յեղել: Յես աշխատել եմ Սիբիրի կարմիր բանակում իբրև դեղագործ: Յես վկայական ունեմ այն մասին, վոր այնտեղ բարեխղճ կերպով եմ աշխատել: Յես ճանաչում եմ այն մեծ ուժը, վորով բայելելիները կարողանում են պահել իրենց իշխանությունն այնպիսի հակապահան տարածության վրա: Յես վկա յեմ նրան վոր ամեն մի կոմունիստի տրվում են մի շարք պարտականություններ, վորոնց իրադրծումը նրանց համար անպարտապահ պարտադիր է: Կոմունիստական կուսակցության շարքերում խտրվ հետապնդվում է հարեցողությունը ու թղթախաղը: Մենակ այս փաստն ինքնին խոշոր յերեույթ է, վորովհետև հարեցողությունը Ռուսաստանում հարյուրավոր տարիներ շարունակ ժողովրդի պատուհասն էր: Հիվանդանոցներում աշխատած ժամանակ ընկերներին հետ միասին հանգուցյալներին թաղում էյի և վոչ վոր ինձ չեք արդելում նրանց դերեղմանների վրա ազդել: Յեթև հանդիպում եմ կոմունիստի, ապա նա վստահ իր ձգտումների արդարացիությանը, հետևյալ իսկ վայրկային սկսում է բայելելիցի մասին խոսել: Բայելելիցիներն առաջնորդների շարքերում կան մարդիկ, վորոնք աքսորի ու բանտերի ծանր դպրոցի բովում են անցել: Սրանք այնպիսի մաքուր դադափարական մարդիկ են, վորոնց նմաններին կարելի յեր հանդիպել միայն քրիստոնեություն հալածման առաջին շրջանում: Յես կցանկանայի, վորպեսզի մեր յերիտասարդությունը կոմունիստների այս վոդով վարակվեր, վորպեսզի նրանց պես անվերապահորեն ձգտեր իր նպատակի իրագործման»:

Ավելացնելու վոչինչ չի մնում, բացի նրանից, վոր կոնֆերենցիան այս ճառն ընդունեց վորոտարնորոտ ծախհարություն: Սա ցույց է

տալիս անդամների մասսայի տրամադրությունները, ցույց է տալիս, վոր կաթոլիկ յերիտասարդության համակրանքը Սորհրդային Միության հանդեպ աճում է:

Սորհրդային Միության մեջ Կոմյերիտմոնիստներ միջև այժմ չի հաջողվել ջախջախիչ հարված հասցնել բաղադրական կաղմակերպություններին: Մանր-բուրժուական յերիտասարդության վորոչ մասը, թեպետ և փոքրաթիվ, դեռևս շարունակում է մնալ նրանց աղեկցության տակ: Այս մասին աղաղակում են արտասահմանյան կրոնական կաղմակերպությունները, դատարկարանելով «քրիստոնյաների իրենց ապատության համար մղած պայքարի մասին»: Կաթոլիկ քահանայի վերև առաջ բերված առաջարկը «կոմունիստների հետ յեղապայանություն» մասին, մեղ ցույց է տալիս, վոր կրոնականներն ստիպված են փոխել իրենց գործակերպը: Մենք, Սորհրդային Միության կոմյերիտականներս, պետք է սահմանի այն կողմում գտնվող յերիտասարդությանը ցույց տանք, վոր այն կացությունը, վորի մեջ գտնվում է Սորհրդային Միության յերիտասարդությունը, ձեռք է բերված Հոկտեմբերյան հեղափոխության շնորհիվ, կապիտալիստների, կարվածատների ու սրանց աջակից յեկեղեցու տապալման դնով, վոր ՍՄՀՄ յերիտասարդությունը, վորը կապիտալիստական աշխարհում շտեմարտ իրավունքներին ու հնարավորություններին և ոգավում, նրա հետ չորս միջխնայող կոմյերիտականները կառուցում են ամբողջ աշխարհի աշխատավորների սոցիալիստական հայրենիքը, պայքարում են քաղաքում ու դյուզում կապիտալիստական տարրերի ու յեկեղեցու աղեկցության մնացորդները վերացնելու համար, պայքարում են անկույտութանության դեմ՝ հանուն սոցիալիստական պայծառ ապագայի:

IV. ԿՐՈՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ԲԱՆԱԿԻ ԲԱՅՔԱՑՄԱՆ ՊՐՈՑԵՍՆԵՐՆ ՌԻ ՄԵՐ ԿՅԵՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

Չնայած կրոնական կաղմակերպությունների բոլոր փորձերին «համաքաջ ընթանալու» յերիտասարդական մասսայի աճող ապրիկալացման հետ, այնտեղ, վորտեղ ճգնաժամը խիստ կերպով հարվածել է յերիտասարդությանը, վորտեք մեր ԿՅԵՄ-ները կոնկրետ կերպով կաղմակերպել են հակառակորդի շարքերում գտնվող յերիտասարդության նվաճման իրենց պայքարը, կրոնական կաղմակերպություններում տիրում է քայքայում: Այս պրոցեսը տեղի յե ունենում, չնայած բուրժուադիան գործադրում է բոլոր հնարավոր միջոցները նրա ընթացքը դանդաղեցնելու համար: Մենք արդեն խոսեցինք քրիստոնյա յերիտասարդների միության մեջ յեղած ճգնաժամի մասին: Կաթոլիկական շարժման մեջ էս, չնայած նրա անհամեմատ ուժեղ կոփավածության ու ուժին, մանավանդ Գերմանիայում, նկատվում է վորոշակի ճգնաժամի յերեույթներ: Մեր միություններն իրենց ակտիվ դերով բնականաբար պետք է արագացնեն աղ պրոցեսների ընթացքը, բայց այդ աշխատանքն առաջիմ բավարար բարձրության վրա չի դրված: Կրոնական կաղմակերպությունների կաղմալուծման պրանաչափ աշխատանքը կատարում է միայն գերմանական, մասամբ նաև լեհական միություններ: Միությունների մեծամասնությունը միջև այժմ այն կարծիքին էր, վոր կրոնական կաղմակերպությունների դեմ պետք է պայքարեն ապատա-

խոհերի կազմակերպությունները: Բայց տեսնենք, թե մեր միութ-
յունները գործնականում ինչպես են ղեկավարել ազատախոհներին այդ
կազմակերպությունները, ինչպես են նրանց ստեղծել, ինչպիսի աշխա-
տանք են կատարել նրանց մեջ:

ԱԶԱՏԱՆՈՂ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Մենք գիտենք, վոր մեր կազմակերպությունները թուլությունը
ընկած է մասսայական աշխատանքի նշանակությունը թերազնահատե-
լուց: Այս պատճառով միանգամայն անբավարար աշխատանքը յերի-
տասարդական հակալրոնական կազմակերպությունների ստեղծման աս-
պարիզում պետք է բացատրել մի շարք կոմյերիտական կազմակերպու-
թյունների յուրահատուկ քաղաքականությունը: ԿԻՄ-ի մի շարք կոնգ-
րեսներ, ինչպես նաև 1929 թ. ընդլայնած պլենումն իրենց բանաձևերում
մոտենանք են յերիտասարդական ուժանդակ կազմակերպությունների
ստեղծման անհրաժեշտությունը, նկատի ունենալով, վոր այդպիսի
կազմակերպությունները մի շրջանի փոխ կհանդիսանան դեպի Կոմյե-
րիտականությունը, քանի վոր յեկեղեցուց հրաժարված բոլոր յերիտա-
սարդ բանվորներն անմիջապես չեն անդամագրվում Կոմյերիտակա-
նության: Մինչդեռ այդ յերիտասարդությունն անհրաժեշտ է պահել Կոմ-
յերիտակության համար, վորովհետև յեթե յերիտասարդ բանվորն այն-
քան զիջատելից է, վոր ինքն է հրաժարվում յեկեղեցուց, ապա ուրեմն
այնքան էլ դժվար չի լինելու նրան դեպի մեր շարժումը գրավել: Դրա
համար էլ անհրաժեշտ է անցումնային կազմակերպությունը, մի կազ-
մակերպություն, վորը կկարողանա նրան ներգրավել դեպի դասակար-
գային պայքար, զարդնայնել նրա մեջ դասակարգային դիտակցությու-
նը, նրա համար մատչելի ու հասկանալի դարձնել այն լոզունգները,
վորոնց համար պայքարում են կուսակցությունն ու կոմյերիտը: Ահա
հենց այդպիսի կազմակերպություններ պետք է հանդիսանան յերիտա-
սարդական ազատախոհ կազմակերպությունները: Մեր միությունները
չեն ըմբռնել, մասամբ մինչև այժմ էլ չեն հասկանում նման միություն-
ների կազմակերպման անհրաժեշտությունը:

Այս տեսակետից բացառություն է կազմում մեր գերմանական սեկ-
ցիան, վորն ազատախոհ յերիտասարդական պրոլետարական շարժման
ամբողջական համար պայքարող միակ կազմակերպությունն էր: Ազա-
տախոհ յերիտասարդական միությունն ընդգրկում է ավելի քան 3000
հոգի, գերմանական կոմյերիտի կենտկոմն այդ կազմակերպության
ղեկավար աշխատանքի համար տվել է 100 ակտիվիստ: Այս կազմակեր-
պության գործունեությունը մեծագույնը մինչև այժմ անբավարար է յին:
Նա տարվեց գլխավորապես կուլտուր-քաղաքական խնդիրներով՝ ան-
տեսելով բուն մասսայական աշխատանքները: Կազմակերպությունն
այժմ վերակառուցվում է արտադրական սկզբունքի հիման վրա, ստեղ-
ծում է խմբակներ գործարաններում, սկսում է զբաղվել տնտեսական
պայքարի խնդիրներով, գործում է աշխատանքի բորաններում, վոր-
տեղ տարածում է կոմյերիտի պահանջները, կազմակերպում է յերիտա-
սարդների մասսայորեն հեռանալը յեկեղեցուց: Այս կազմակերպու-
թյունը նպատակ է դրել վերածվել կրոնական կազմակերպությունների
դեմ ակտիվ պայքար մղող յերիտասարդական իսկական մասսայական

կազմակերպություն: Մեր հակաուսկողմները, մասնավորապես սոցիալ-
ֆաշիստները հոգուտ յեկեղեցու ակտիվ պայքար են մղում ազատա-
խոհների, պրոլետարական կազմակերպությունների դեմ, ցույցներ
ժամանակ նրանց դեմ լարելով վոստիկանությունը և այդ անում են
այնպիսի վրդովեցուցիչ միջոցներով, վոր նույնիսկ սոցիալ-դեմոկրա-
տական կազմակերպությունների անդամ բանվորներն ու յերիտասար-
դականությունը ժողովներում բացահայտ կերպով իրենց զայրույթն են
հայտնում: Դժբախտաբար ազատախոհ յերիտասարդության գերմանա-
կան կազմակերպությունը բացառություն է կազմում: Չնայած տղտա-
խոհների ինտենսացիոնալի պատակածան և ազատախոհների կարմիր
ինտենսացիոնալի կազմակերպման, ԿԻՄ-ի Գործկոմն իր միություննե-
րին առաջադրել էր ուժեղացնել իրենց պայքարը կրոնական կազմա-
կերպությունների դեմ, նվաճել վերջիններիս ընդգրկած յերիտասար-
դականը: Լավացնել ազատախոհների կազմակերպությունների մեջ
կատարվող աշխատանքը, մինչդեռ իրականում վոչ մեր, վոչ էլ ազա-
տախոհների ուղղիցիոն կազմակերպությունների նկատմամբ միութ-
յունները ղեկավարություն չեն ցուցաբերել: Ֆրանսիայում, գերտեղ
բանվորական յերիտասարդության շարքերում գոյություն ունի խիստ
ուժեղ հակակրոնական շարժում, ազատախոհների կազմակերպությու-
նում մեր կոմյերիտը վոչ մի աշխատանք չի կատարում: Յեմ այն
ժամանակ, յերբ այդ կազմակերպություններում բանվորական յերի-
տասարդությունը կազմում է զգալի տոկոս, հրաժարվել է յեկեղեցուց
և ակտիվ կերպով պայքարում է հոգուտ ազատախոհների շարժման:
Այս կազմակերպությունները չեն անտեսում յերիտասարդ բանվորների
պահանջները, կազմակերպում են պայքարիստական կամպանիաներ և
այլն: Նրանց շարքերն են մտնում բազմաթիվ կոմյերիտականներ, վո-
րոնք կանոնավոր կերպով հաճախում են նրանց յերեկույթները, տոներն
ու այլ դիմադատեղերը, բայց սխառմատիկ պայքար չեն մղում այդ
կազմակերպությունների դեմ, չեն ձգտում ուղղիցիոն շարժումը զար-
գացնել՝ նպատակ ունենալով նրանց անդամակցող բանվոր յերիտա-
սարդներին գրավել դեպի մեր շարժումը: Ազատախոհների հեղափոխա-
կան կազմակերպությունն անդամակցում են գերադանդապես չափա-
հասները: Նրա գործունեությունը ղեկավարում է կոմկուսը և ունի
ընդամենը 2500 անդամ: Կոմյերիտմիությունը նրա աշխատանքներին
համարյա թե չի մասնակցում:

Ինչպիսիք ազատախոհ յերիտասարդների լիզան գտնվում է
տրեցկիստների աղեկություն տակ և Կոմյերիտմիությունը վոչինչ չի
ձեռնարկում նրանց իր շարքերը գրավելու համար: Միևեդիայում ու
Նորվեգիայում հին տրեցկիստ շարժումը համարյա անհետացել է:
Վոչ կոմկուսը, վոչ էլ Կոմյերիտմիությունը վոչինչ չեն արել նրան
աշխուժացնելու համար, թեպետ այդ յերիտներում անկասկած նպատ-
տավոր են պայմաններն աշխատավորների շարքում հակակրոնական
շարժման զարգացման համար:

Լեհաստանում գոյություն ունի ազատախոհների անիզայ կազմա-
կերպություն: Անիզայ լինելու պատճառով սակավաթիվ անդամներ
ունի, բայց մի շարք վայրերում գործում է սխառմատիկ ու կանոնա-
վոր կերպով: Կոմյերիտմիությունն այս կազմակերպության զարգաց-
մանը մինչև այժմ անհրաժեշտ ուշադրություն չեր դարձնում, չնայած

Երբս ցարգացման համար անհրաժեշտ հնարավորություններն անկասկածաբար չունեն:

Հորինողիս յում նույնպէս կոմբերիւմի թուիւթ յունը մի ուշադրութեան չեմ դարձնում ազատախօս հենքի չարժան վրա, վորն սկսել ե դարդաստու սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցութեան ազդեցութեան տակ, բայց հենց սկզբից վերջինիս նկատմամբ ուղղիցիոն դիրք ե բռնել, մի հումորամանք, վորը իմատանում ե դործունեութեան նպատատւոր պայմաններ կոմբերիւմի թուիւթ համար, քակայն սա ալդ դրութեանից բոլորովին չի ոգտվել:

Այնպիսով սույնը-դեմոկրատական աղառախոհ յերիտասարդական չարժման ուղղիցիան դեկլավարում է կոմյերիամիությունը: Առաջիմ գործում է քայական թույլ:

Անգլիայում և Ամերիկայում աղատախոհները կազմակերպություններ փաստորեն դոյություն չունեն, կան միայն մի քանի խմբակներ՝ մի քանի հարյուր անդամով։ Այս փաստը ցույց է տալիս, թե Անգլիայի և Ամերիկայի Կոմյերխամիությունը վորքան անուշադիր և ոժանդակ կազմակերպություններ ստեղծելու խնդրում։ Պետք է նկատի ունենալ, չորս ճգնաժամի ու դործագրկության աղբեցության տակ յեկեղեցուց հրաժարվողների թիվն այս յերկու յերկրներումն ել բազմացել են ։

Այս է ազատախոհ՝ յերկառարգութեան դրութիւնը կազմակերպ-
չական ու նրա գարգացման տեսակետից :

Մեր միությունները մինչև այժմ, իսկ նրանց մեծամասնությունն այժմ էլ կրոնական կաղմակերպությունների ազդեցության դեմ պայքարելու հարցերին սխալ մոտեցում ունեն։ Նրանք գտնում են, վոր կրոնական յերիտասարդությանը բավական է ապացուցել, վոր աստված չկա և այն ժամանակ ամեն ինչ լավ կլինի՝ յերիտասարդությունը կհետանա կրոնական կաղմակերպություններից և կանցնի մեր շարքերը։ Հարցի աշարխիսի դրվածքը, բնականաբար, սխալ է։ Կրոնական յերիտասարդության շարքերում կատարելիք մեր աշխատանքների ընթացքում աստծո գոյության կամ չգոյության հարցը հիմնական թեմա չի կարող լինել։ Կրոնական յերիտասարդության հետ անշուշտ անհրաժեշտ է բանավիճել աստծո գոյության հարցի մասին։ Անհրաժեշտ է ձգտել, վորպեսզի այդ յերիտասարդությունն ազատախոհ և անաստված դառնա։ Բայց այս նրանց մեր կողմը դրավելու միակ մեթոդը չի կարելի դարձնել, այդ սխալ կլինի։ Այս տեսակետից որինակելի են Գերմանիայի կոմյերիտմիությունը, վորը վերջերս կարողացավ հրաշալի կերպով կաղմակերպել հակառակորդ կաղմակերպությունների կաղմալուման գործը։ Խնդրի ամբողջ ելուքսյունն այն է, վոր գործունեւոքյան հիմքում դրված պետք է լինի պայքարն աշխատավար յերիտասարդության շահերի համար։

Տեսնենք, թե ինչպես է գործում գերմանական մեր միությունը:

Գերմանական Կոմյերբրոտիուժյունը միանաձևան ձիւո տակտիկայի
հետեւելով, կարողացել է աշխատավոր յերիտասարդութեան լայն խա-
վերը, իսկ սրանց հետ միատեղ նաեւ կրօնական յերիտասարդութեւնը
մօրիլիզացիայի յենթարկել: Ի պատասխան Բրյունինգի կառավարու-
թեան մղած կամայանիայի՝ ընդդէմ «կուլտուրական բաշխելիքի», հե-
ղափոխական կինոնկարների, զրականութեան և այլն, ի պատասխան
գաթոյիկական յերիտկադմակերպութեան մղած հակակոմունիստական

սլաշարի, կոմիտիումիւթյանը հանդուգն հանդիմանութիւն քրիստոնե-
ական յերիտասարդ բանիւորներէ մեջ շարժում առաջացնել: Հազարա-
ւոր կաթողիկ յերիտասարդ բանիւորներ ըմբռնեցին, վոր իրենց չքաւո-
րութեան, իրենց տնտեսական ու քաղաքական ճնշման կացութեան մեջ
հանցաւոր է տիրող կապիտալիստական սխառմը: Այդ պատճառով
նրանք հետեւեցին կոմիտիւմիւթյանը: Գիտակցութեան զալու գոր-
ծում նրանց աջակցեցին կոմիտիւմիւթյաններ: Այդ կատարել է վոյ-
սմիւրիական հակակրօնական պրոպագանդայի միջոցով: Գերմանական
կոմիտիւմիւթյանը ճիշտ է մոտեցել կրօնական կազմակերպու-
թեաններէ յերիտասարդութեան նվաճման սլաշարին, յերբ նրան ներ-
գրաւել է զեպի աշխատավորութեան տնտեսական սլաշարը, միտամա-
նակ զեկաւարելով աշխատավոր յերիտասարդութեան տնտեսական սլաշ-
արը, աշխատողներէ, գործազուրկներէ, ծառայողներէ ու գյուղացի
յերիտասարդութեան համար առանձին պահանջներ առաջադրելով, ցույց
տալով այդ յերիտասարդութեանը, վոր կոմիտիւմիւթյանն այն միակ
կազմակերպութեանն է, վորն իրօք սլաշարում է աշխատավոր յերի-
տասարդութեան կենսական շահերի համար: Ռուրի ու մետաղագործ-
ներէ գործազուրկ ժամանակ կոմիտիւմիւթյան կատարած գոյծու-
նութեան հետեւեցով բաշխականապի յերիտասարդ բանիւորներ, հե-
ռանալով կրօնական կազմակերպութեաններէ՝ անցան կոմիտիւմիւթ-
յան շարքերը: Անցան, վորովհետեւ իրենց սեփական կաշիքի վրա տեսնե-
լորէկ յերիտական քաղաքականութեան վարող իրենց առաջնորդներ
զտովադրութեանը, առաջնորդներ, վորոնք տապալում էին նրանց գոր-
ծադուրները, առաջնորդներ, վորոնք յերիտասարդ բանիւորներէ պա-
հանջներէ իրականացման համար չեն սլաշարում:

Յերիտրանսիտուլթյան շահերի համար մղած այդպիսի պայքարի շնորհիվ Գերմանիայի կոմյերիտը սկսեց կործանել կաթիլովեհական յերիտ-շարժման ամբողջերը Հոկտոբեր: Այստեղ, Հոկտոսի շրջանում գումար-վեց ուղղիցիայի առաջին կոնֆերենցիան՝ Սորհրդային Միության մեջ յերիտ մի յերիտասարդ կաթիլիկի առաջնորդութամբ: Այս կոնֆերեն-ցիային մասնակցում էր 45 պատգամավոր: Լավեցին ղեկուցումներ աշ-խատավոր յերիտասարդության վրա հզնամամի կատարած աղեկցու-թյան, յերիտասարդության քրիտոնեյական և այլ կազմակերպու-թյունների դավաճանական քաղաքականության և այն ճիշտ ճանա-պարհի մասին, վոր ցույց է տալիս Գերմանիայի կոմյերիտը վորով 1917 թ. գնացին Սորհրդային Միության բանվորներն ու զյուղացիները: Այս գեկուցումից հետո տեղի ունեցավ բանավեճ հոգամյակի մասին: Կոնֆե-րենցիայի բոլոր մասնակիցներն էլ մասնանշում էլին Սորհրդային Միության հակայական նվաճումները սոցիալիստական շինարարության Միության հակայական նվաճումները սոցիալիստական շինարարության և աշխատավոր մասսաների բարեկեցության բարձացման ապարիզում: Բոլոր 45 պատգամավորներն էլ արտահայտվեցին հոգուտ իրենց կադմա-կերպությունների անդամներին մորիլիկացիայի յենթարկելու և պայ-քարելու ֆաշիզմի դեմ, Բրյունինգի կառավարության դեմ և հոգուտ աշխատավոր յերիտասարդության կոնֆերենցիային մասնակցելու:

Նման կոնֆերենցիաների թիվը Գերմանիայում քիչ չի յեղել: Կրո-
նական կապմակերպությունների կողմից կոնգրեսին մասնակցելու հա-
մար ընտրվեց 12 պատգամավոր: Աշխատավոր յերիտասարդության
մասնակցութամբ կազմած աշակերտ կոնֆերենցիաների միջոցով

գերմանական կոմյունիստներին հաջողվեց շատ խոշոր հաջողութ-
յամբ ներքեից զարգացնել ծխամանկան ֆրոնտի տակտիկան:

Զգալի հետաքրքրականություն են ներկայացնում կոնֆերենցիանե-
րին ու կոնգրեսներին մասնակցող քրիստոնեական կաղմակերպու-
թյունների անդամ յերիտասարդ բանվոր-բանվորուհիների յեկույթնե-
րը, վորոնք ցայտուն կերպով արտահայտում են այդ կաղմակերպու-
թյուններին պատկանող յերիտասարդության արամադրությունները:
Ահա կաթոլիկական յերիտմիության ուղղիցիային պատկանող յերի-
տասարդ բանվորներից մեկի նամակը.

«Յերիտասարդ բանվոր-բանվորուհիներ, յես տարի ու կես անդի-
վորն պայքարել եմ կաթոլիկական յերիտասարդական չարժան հա-
մար: Յուրաքանչյուր ազատ բոլես յես նվիրում եյի միության աշխա-
տանքին, հավատացած յինքով, վոր ծառայում եմ ճշմարիտ ժողովուր-
դին: Առանձնապես ակտիվ կերպով աշխատում եյի հակաաւրիւհոլական
չարժանը, վորովհետեւ արկոնոյն այն պատուհասն է, վորը կործանում
է հարյուրավոր հազարներով մարդկանց, արկոնոյն ընտանիքները յալում
է նրանց հայրերին, հաղարավոր բանվորների բանտերն և նետում: Այս
միջանքն ունենալով, ինձ հետ միասին նաեւ հարյուրավոր ուրիշ յերիտա-
սարդ բանվորներ կաթոլիկական կաղմակերպություններում պայքա-
րում ելինք արկոնոյի դեմ: Բայց յես համոզվեցի, վոր նրանք, վորոնք
բարոյութ են մեզ մեր ծարավը հագեցնել ջրով, իրենք հարբում են գինով:
Այդ նրանք են՝ վարդապետներն ու տերտերները, վոր առաջին անգամ
հնարել են արկոնոյն ու սկսել իրենց վանքերում դարեւոր պատրաստել:
Տիրող դատակարգը՝ արկոնոյի հետ միասին կրոնն ու մամուլը, դա-
կանությունը, կինոն ու թատրոնը, ամեն ինչ ողտադործում են պրոլե-
տարիաթն, մանավանդ մեզ յերիտասարդ բանվորներին, դատակարգու-
յին պայքարից հեռու պահելու համար:

Յերիտասարդ բանվորներ, մոտիկից ծանոթացե՛ք ձեր յեկեղեցու
ու կուսակցության հետ: Յեկեղեցին մեզ ճշմարտության, սովից տառա-
պող բանվորներին քարոզում է՝ համբերություն ու հերոսություն, հնա-
գանդություն կառավարությանը: Նրանք մեզ չափ կյանք խոտանում են
արքայության մեջ, իսկ իրենց՝ աստծո այդ ծառաներին ո՞վ է խմելիք
ու կերակուր տալիս, վորտեղից է նրանել նրանց չափ փորերը: Նրանք
ուտելով արքել կարող են յերկրում, իսկ մենք սովի ու արքայության
սպանման ենք դատապարտված:

Կրոնական կաղմակերպություններին պատկանող յերիտասարդ
բանվոր-բանվորուհիներ, ձեզ լավ ծանոթ է սովի դիկտատոր, կոթոլի-
կական կուսակցության գլխավոր ներկայացուցիչ Բրյուսինդը, վորն
ամեն կիրակի յեկեղեցի յե գնում աստծուն աղոթելու: Նրան, այդ
բարեպաշտ մարդուն եք պարտական, վոր հարյուրհազարավոր յերիտա-
սարդ բանվորներ առանց նպատի մնացին: Իսկապես նա դեպի ձեզ
«քրիստոնեական սեր» է տաժում՝ յալելով ձեր ձեռքից հացի վերջին
կտորը: Յես կոչ եմ անում հեռանալ այն կուսակցություններից ու միու-
թյուններից, վորոնք զավաճանում ու մատնում են պրոլետարիաթին:
Մենք նրանց չարքերում դործ չունենք: Նրանք մեր յեքայրները չեն,
նրանք մեր թշնամիներն են: Հեռացե՛ք կաթոլիկական յերիտմիության
չարքերից, անցե՛ք կոմյունիստ չարքերը:

Ռուրի յերիտասարդական կոնֆերենցիայում արկտարանականներ

միության անդամ յերիտասարդ մի բանվորուհի պատմեց այն մասին,
թե ինքն ինչպես է հեռացել կրոնական կաղմակերպությունից: Կոնֆե-
րենցիան մի ամբողջ ժամ անշուկ: Խորին յուրության մեջ լսել է նրա
պարզ պատմությունը: «Յես չեմ տեսել—ասում է նա,— վոր հացի մի
փոքր պատու կամ մի քանի ժամվա աշխատանք ստանամ ջերմ աղոթքի
հետևանքով: Իմ կաղմակերպությունն ինձ հանձնեց գլուխկան կուլա-
կի ձեռքը, վորն ինձ հետ ամենավորովեցուցիչ կերպով եք վարվում՝
վոչ միայն ինձ չահադործելով, այլև քաղցած պահելով»:

Կաթոլիկական կաղմակերպության յերեք տարվա անդամ մի ուրիշ
բանվոր հայտարարեց հետևյալը.

«Յեք յերկար ժամանակ գործադուրկ մնալուց հետո կարկառած
հաղուստներն համար խնդրակալից նկատողություն ստացա, յես
հեռացա այդ կաղմակերպությունից և դնացի աշտուղ, վորտեղ, յես
կարող եմ չամաշել կարկառած հաղուստներն համար: Այժմ յես հպար-
տությամբ կրում եմ խորհրդային աստաղանիշը»:

Այս պարզ ու հասկանալի խոսքերը քանի գնում այնքան խորն են
թափանցում կրոնական կաղմակերպություններին պատկանող յերիտա-
սարդության մեջ: Այսպիսի հայտարարությունների թիվն որեցոր ա-
ճում է: Սակայն չպետք է մոռանալ, վոր մեր թշնամին չափազանց խո-
րամակ է և ուժեղ: Այդ պատճառով առաջին հաջողությունները մեզ
չգետք է հարբեցնեն: Քրիստոնեական յերիտասարդ բանվորների չար-
քերում անհրաժեշտ է մղել տեական ու համառ պայքար՝ ուղղիցիոն
լուղարձակ չարժում առաջացնելու համար:

Պապական խաչակրաց արշավանքի ժամանակ գերմանական կոմյու-
նիստմիությունն իր ուժերը մարտական պատրաստ դրության մեջ դրեց:
Քանի վոր հայաժանքն ամենից ուժեղ եր ներքին Հոենոսի չրջանում
(այս չրջանը Գերմանայում կոթոլիկական միջնաբերդն է), ուստի և
առաջին հերթին ալտեղի կոմյունիստական կաղմակերպությունները մո-
քիլիզացիայի յենթարկվեցին: Ներքին Հոենոսի բոլոր կարևոր չրջան-
ներում, այն է՝ Դյուսելդորֆի, Ուպերտայի, Լեռնային յերկրի ու
Չաուերլանդանդի կոմյունիստականները համախմբվում էյին յեկեղեցի-
ների առաջ, յերիտասարդ կաթոլիկներին մեջ տարածում էյին թուլցիկ-
ներ, քայքայում ճշմարտությունը Խորհրդային Միության մասին,
պարզաբանում ԽՍՀՄ գեմ նախապատրաստվող պատերազմի իմաստը:
Դյուսելդորֆում հետևյալ դեպքը պատահեց: Մի քանի չափահաս կա-
թոլիկներ կոմյունիստականներից պահանջեցին հեռանալ յեկեղեցու գավ-
թից: Չափահասներն մեջ եր նաեւ այդ քաղաքի խոշոր վաճառականներից
մեկը, վորն առատությամբ հայհոյական խոսքեր թափեց: Կոմյունիստա-
կանները չթողեցին, վոր իրենց հեռացնեն գավթից, այլ շարունակեցին
յերիտասարդ կաթոլիկների մեջ պրոպագանդ մղել: Ներկա յեղող բոլոր
յերիտասարդ կաթոլիկներն անմիջապես սպառեցին բոլոր թուլցիկնե-
րը: Նրանցից մեկը թուլցիկ փակցրեց յեկեղեցու դռան: Տեղի ունեցած
գիսկուկիայի ընթացքում յերիտասարդ կաթոլիկները հայտարարեցին,
թե այս չեն թողնի, վոր իմպերիալիստները նրանց չահադործեն:

Յերիտասարդ կաթոլիկ բանվորներից մեկ հայտարարեց, թե իրենք
չեն թողնի, վոր իրենց մասնակից դարձնեն Խորհրդային Միության գեմ
նախապատրաստվող պատերազմին: Թեք ինք յեկեղեցու վրա, բայց յե-
կեղեցի գնում ենք, վորովհետեւ հակառակ դեպքում մեզ տնից վանդվե-

լու վտանգը և սպառնումը: Մեկ սւրբին ասաց՝ «Տվե՛ք մեզ հրացան և ժենք զիսկանք, թե ում հետ կմաքընք մեր հաշիվները»:

Գարզ ե, միայն լուկ հայտարարութիւններով չի կարելի բաղարար-վել: Խորհրդային Միութեան պաշտպանութեան պայքարի միասնական ֆրոնտին, ձեռնարկութիւններում կապիտալիստական ռաջիոնալիզա-ցիայի, աշխատավարձի իջեցման ու դավաճանական քրիստոնեական արհմիութիւններին դեմ պայքարելու միասնական ֆրոնտին պետք է մաս-նակից դարձնել կաթոլիկական յերիտասարդ բանվորութեան մեծամաս-նութեանը:

Փրանսիայում մենք ակնհայտ եմք, թե ինչպես կոմյերիտմիու-թիւնն անտեսում է կաթոլիկական յերիտասարդութեան մեջ ամենորոշ աշխատանք կատարելու անհրաժեշտութիւնը: Սրա հետեանքով այս կազմակերպութիւնն, ի հարկէ, աճում ու զարգանում է: Փրանս-ական կոմյերիտը բազմակիցացել է նրանով, վոր իր մամուլի ելերում ալլ և ալլ խնդիրների շուրջը ընդհանուր բանավեճ է վարել նույն անե-լով յերիտասարդական բանվորական ժողովներում, վորոնց մասնակցել են նաև յերիտասարդ կաթոլիկները: Կոմյերիտմիութիւնը չէր հասկա-նում աշխատավոր յերիտասարդութեան ամենորոշ կենսական շահերի համար պայքարելու անհրաժեշտութիւնը, այդ պայքարը դործարան-ներում մղելու անհրաժեշտութիւնը: Նման դործունեյութեան հետեանքն այն եր, վոր կոմյերիտի անդամների շարքերը նոսրանում եյին, իսկ սոցիալիստական ու քրիստոնեական յերիտ-կազմակերպութիւններն անընդհատ աճում: Հյուսիսում հանքագործների դործադուլի ժամանակ ֆրանսիական կոմյերիտմիութիւնը համոզվեց, վոր անհրաժեշտ է պոյ-քարել դեռևս մեր թշնամիների շարքերում դտնվող աշխատավոր յերի-տասարդութեան մեծամասնութեան նվաճումների համար: Կոմյերիտի ակտիվ դործունեյութեան հետեանքով, հանքագործ յերիտասարդների համար հատուկ պահանջներ առաջադրելու միջոցով, դործադուլի դե-կլամբուման ակտիվ մասնակցելով, յերիտասարդ դործադուլավորների կոնֆերենցիա դուստրելով (այդ կոնֆերենցիային մասնակցում եյին նաև քրիստոնեական ու սոցիալիստական կազմակերպութիւնների ներ-կայացուցիչները), կոմյերիտմիութեան շարքերն անցավ կաթոլիկական յերիտասարդութեան ամբողջ մի խումբ՝ իր քարտուղարների ղլխավո-րութեամբ: Այս ոլինակը պարզ ցույց է տալիս, թե ինչպէ՛ս պետք է պայքարել աշխատավոր յերիտասարդական լայն խավերի վրա մեր հակառակորդների ունեցած ազդեցութեան դեմ: Տակալին մեր կոմյե-րիտական վոչ բոլոր կազմակերպութիւններն են յուրացրել խնդրի նման գրվածքի անհրաժեշտութիւնը:

Բելգիայի կոմյերիտմիութիւնն ամենեկին անհրաժեշտ չի համա-րում պայքարել բանվորական յերիտասարդութեան վրա կաթոլիկական կազմակերպութիւնների ազդեցութեան դեմ, նա չի հասկանում այդ պայքարի կենտրոնը դործարանները տեղափոխելու անհրաժեշտու-թիւնն, իսկ կաթոլիկական յերիտասարդութիւնը դործարաններում հաստատապես ամրացել է՝ ալելի քան մերոնք: Տեղին է նշել, վոր իտա-լական կոմյերիտմիութիւնն անխեղալ ծանր պայմաններում բազմական ակտիվ աշխատանք է կատարում յերիտասարդ բանվորների ու գլուղա-ցիների մեջ: Չնայած իր անլեզալ դրութեան, նրան հաջողվեց ի պատաս-խան պապական արչապանքի իր հակակամպանիան անցկացնել:

Ալստերիայում կոմյերիտմիութիւնը կրոնական կազմակերպու-թիւնների դեմ համարյա վոչ մի պայքար չի մղում: Ընտրութիւնների ժամանակ Ալստերիայի կոմյերիտմիութիւնը յերիտասարդ բանվորնե-րին ուղղված մի կոչ հրապարակեց, վորը դժբախտաբար չի մերկացվում կրոնական յերիտասարդական միութիւններն ու նրանց դեմադուլիկ քաղաքականութիւնը: Խորհրդային Միութեան դեմ ուղղած պապական արչապանքի ժամանակ կոմյերիտմիութիւնը կազմակերպեց մի շարք ակտիվ յելույթներ, որինակ ստապալեց պապական արչապանքին նվիր-ված կաթոլիկական մեծ ժողովն և այլն: Հետաքրքրական է նշել, վոր կոմյերիտմիութեան ակտիվի անդամներից 75-ը յեկեղեցու հետ ունեցած կապերը դեռ չեն խզել: Նրանք հարկ չեն համարել հեռանալ յեկեղե-ցուց, իսկ դավառեցի մի կոմյերիտական հայտնեց, թե ինքը դեռ չի յեկ-լուել, վոր կոմյերիտականը պետք է պայքարի յեկեղեցու դեմ:

Առանձնապես ամոթալի յե այն, վոր վոչ անգլիական, վոչ ել ամե-րիկական կոմյերիտմիութիւնը, չնայած իրենց յերկրներում դոյու-թիւն ունեն աշխատավոր յերիտասարդութեան լայն խավեր ընդգրկող կրոնական հաղարավոր կազմակերպութիւններ, այս վերջիններում վոչ մի աշխատանք չեն կատարել:

Մինչդեռ հենց այդ յերկրներում՝ մանավանդ Ամերիկայում, վոր ճգնաժամի ու աճող դործադրկութեան հետեանքով քրիստոնյա յերիտա-սարդների միութիւնն ինքն է խոստովանում իր իսկ ճգնաժամային դրութիւնը: Այդ արտահայտվում է նրանով, վոր բանվորական յերի-տասարդութիւնը չի ցանկանում մտնել այդ կազմակերպութեան շարքե-րը: Սակայն, չնայած նույնիսկ նրա շարքերում յեղած դգալի հոսու-նութեան, միութիւնը համառոտն շարունակում է աճել: Ամերիկական կոմյերիտմիութիւնն ավելորդ է համարում պայքարել այդ կազմակե-րպութիւնների ներսում ոպողիցիոն շարժում ուժեղացնելու համար: Նույն դրութիւնն է նաև Անգլիայում: Բնորոշ է, վոր պապական արչա-վանքի ընթացքում, վորն առանձնապես կատաղի բնույթ կրեց Անգլիա-յում և Ամերիկայում, այս յերկրների մեր միութիւնները դոհացան մի-այն մամուլում մի քանի հոգւած գետեղելով:

Յեկեղեցու և կրոնական կազմակերպութիւնների դեկլարութեան ներքո դեռ ևս մնում են միլիոնավոր աշխատավոր յերիտասարդներ: Յե-կեղեցին ու նրա կազմակերպութիւնները, շնորհիվ իրենց ճարպիկ դե-մադուլիայի, կարողացել են միլիոնավոր այդ մասսաներն իրենց ձեռքում պահել: Ըճնաժամի ու դործադրկութեան ազդեցութեան ներքո այդ կազմակերպութիւնների անդորութիւնն ու իսկական դեմքը լայն մաս-սաների համար հեռզհեռե ավելի ու ավելի պարզ է դառնում: Մենք պետք է հավաստենք նաև, վոր մեր միութիւնները միանգամայն ան-բաղարար ուշադրութիւն են դարձնում այդ կազմակերպութիւնների մեջ թափանցելու, նրանց մեջ ոպողիցիոն շարժում դարթեցնելու, ալլ և ԽՍՀՄ մասին տարածվող սուտը մերկացնելու վրա: Կոմիստերնի XI-րդ ալլենումը նչեց Կոմկուսի ու Կոմյերիտի հետ մնալն աճող հեղափոխական ալլիքից և կոմունիստական շարժմանն առաջադրեց աշխատավոր լայն խավերի նվաճման խնդիրը:

Կոմիստերնի դործկոնք մատնանչեց աշխատավոր մասսայի անխտի-րժլոր խավերի համար պայքարելու անհրաժեշտութիւնը: Այս առաջա-դրանքի կատարման համար մեր միութիւնները պետք է հաղթահարեն

մի չարք սխալներ և փոփոխեն իրենց աշխատանքի մեթոդները: Մեր միությունները, ձգտելով մասնաշաղկապ կազմակերպությունների վերածվել, յերիտասարդության վրա մեր հակառակորդների ունեցած աղ-դեցությունը պետք է ջախջախեն և դրան պետք է հասնեն մոլ միայն հակառակորդ կազմակերպությունները ներքուստ կազմալուծելով, այլ գլխավորապես միասնական ֆրոնտի տակտիկան վարելով ցածր: Մենք արդեն մասնանշել ենք, մեր կրոնական կազմակերպություններում դանդաղ յերիտասարդության նվաճման պայքարն անհրաժեշտ է մղել այդ կազմակերպությունների անդամներին իրենց անտեսական ու քա-ղաքական շահերի համար պայքարի դուրս բերելու միջոցով: Խնդրի առաջին դրամաքը յերկու արդյունք կուտ. նախ՝ կմերկացնի կրոնական կազմակերպությունների առաջնորդների գեմադրական, յերկրորդ՝ կրոնական կազմակերպությունների բնորոշած յերիտասարդությանը ցույց կուտ, վոր կոմյերիտիությունը միակ կազմակերպությունն է, վորն իրական պայքար է մղում նրա շահերի համար:

Լենինը կոմունիստական կազմակերպություններից պահանջում էր, վորպեսզի նրանք բնորոշակություն ունենան համբերութամբ աշխա-տելու աշխատավոր յերիտասարդության մասնաները կազմակերպելու և դաստիարակելու համար:

Աշխատավոր յերիտասարդության կրոնական կազմակերպություն-ներն նկատմամբ մեր անհերքյա աշխատանքը լինելու յե մոլ թե այն, վոր յերիտասարդ բարձրագույնների դեմ պայքարենք, վորպես հավատացիականներն դեմ, այլ այն, վոր կոմունիստական միության ար-դարացի լինելն ապացուցենք գործնականում, այն, վոր այդ յերիտա-սարդութունը մոբիլիզացիայի յինթարկվի իր իսկ անտեսական ու քա-ղաքական շահերը պաշտպանելու համար: Յերիտասարդ բանվորը, պայ-քարի բնթացքում համոզվելով, վոր յեկեղեցին բանվորության շահե-րին դավաճանում է, անմիջապես և բնթիշտ կհեռանա նրանից: Տնտե-սական պայքարի՝ գործադուլի ժամանակ կրոնական կազմակերպու-թյունների անդամ յերիտասարդ բանվորներից հաճախ լսում ենք, թի «Մենք ձեզ հետ միասին գործադուլի դուրս կգանք: Մենք նույնիսկ կպայքարենք հանուն Սորհրդային Գերմանիայի, բայց մի խելք մեր հավատը մեզանից»: Զի՞շտ վարված կլինենք յեթե այդպես խոսողին հետ չսրտենք մեզանից. նա արդեն այն աստիճան դիտակից է, վոր անհրա-ժեշտ է համարում կոմյերիտիություն կամ կարմիր արձիւթյունների հետ միասին պայքարել, բայց դեռ չի դիտակցել յեկեղեցուց ու կրոնա-կան կազմակերպություններից հեռանալու անհրաժեշտությունը: Ի հարկե, սխալ կլիներ: Այդպիսիներին անհրաժեշտ է դրավել գեղի պայքարի միասնական ֆրոնտ, իսկ մնացածը հետագայի խնդիր է. միությունն իր պրոպագանդիստական աշխատանքը բնականաբար պետք է շարունակի: Մնացածը հետագայի խնդիր է:

Այս, ի հարկե, չի նշանակում, թե աշխատավոր յերիտասարդու-թյան շահերի համար պայքարելով, չպետք է աշխատել քայքայելու կրոնական կազմակերպությունները ներքից: Այս կարևոր աշխատանք է: Անհրաժեշտ է մեր ակտիվ անդամներին ուղարկել կրոնական կազմա-կերպություններում դործելու համար: Անհրաժեշտ է կրոնական կազ-մակերպությունների քաղաքականության, նրանց գործունեությունն ու նրանց կյանքի նոր յերեույթներին ծանոթանալ, վորպեսզի միշտ հնա-

բաղադրություն ունենանք համապատասխան վերաբերմունք մշակել նրանց գործողությունների ու քաղաքականության հանդեպ:

Որինակ՝ ներկայումս Իտալիայի մեր ԿՅՅՄ առաջ դրված է կաթո-լիկական յերիտասարդության նվաճման խնդիրը: Վերևում մենք արդեն խոսել ենք պապի ու Մուսոլինիի կապերի խզման, կաթոլիկական յերիտ-կազմակերպությունների արդեւման մասին: Ինչպես արդեն նշել ենք, արդենք արդյունք եր այդ կազմակերպություններում յեղան հակաֆա-շիստական տրամադրություններ: Այդ կազմակերպություններն այժմ ցրված են:

Անհրաժեշտ է վոր մեր միությունն Իտալիայում մտնի այդ կազմա-կերպությունների մեջ, միացնի նրանց ուղղիցիոն տարրերին, գլխա-վորի հակաֆաշիստական տրամադրությունները և անդամների մեջ յե-ղած շարժումը, մոբիլիզացիայի յինթարկի նրանց՝ անտեսական վիճակը բարելավելու, պայքարելու ֆաշիզմի դեմ, մերկացնելու յեկեղեցու քաղաքականությունը, վորը վախենալով զրկվել մասսաների վրա ունե-ցած իր աղղեցությունից՝ ակտիվորեն դուրս է յեկել ֆաշիզմի դեմ:

Իսպանական մեր միությանը նույնպես առաջադրված է մեծ խնդիր՝ մոբիլիզացիայի յինթարկել և ուժեղացնել իր աղղեցությունն աշխա-տավոր յերիտասարդության վրա, վորն ակտիվ կերպով հրապարակ յե-կում յեկեղեցու դեմ և մասնակցեց վանքերը հրկիզելուն: Անհրաժեշտ է այս շարժումն ոգտադործել: Միությունը պետք է ձգտի յեկեղեցու դեմ ուղղված խոշոր կազմակերպված շարժում առաջ բերելու:

ԿՅՅՄ դիմում է կրոնական կազմակերպությունների շարքերում գտնվող յերիտասարդության և առում՝

«Կրոնական կազմակերպությունների յերիտասարդ բանվորներ: Բոլոր դավանանքների տերտերները ձեզ կոչ են անում խաչակրաց արշա-վանքի բնդդեմ Սորհրդային Միության: Բոլոր դավանանքի կապիտա-լիստները սաստկացնում են ձեր շահագործումը, բոլոր դավանանքների բուրժուական կառավարությունները ձեզ ամեն կերպ ճնշում են: Այս պատճառով միացե՛ք հեղափոխական դասակարգային ֆրոնտին, հե-ռացե՛ք կրոնական պատանեկական կազմակերպություններից, յեկե՛ք մեզ հետ, մտե՛ք կոմյերիտիություն շարքերը»:

Մեր միությունների խնդիրն է այս կոչը մոտիկ և հասկանալի դարձնել կրոնական կազմակերպությունների շարքերում գտնվող աշ-խատավոր յերիտասարդության լայն խավերին: Նրանք, ի հարկե, յու-թաքանչյուր առանձին դեպքում պետք է կոնկրետացնեն իրենց անելիքը՝ նայած տվյալ յերկրում արդյունաբերության առանձին ճյուղերում, ա-ռանձին գործարաններում գոյություն ունեցող պայմաններին, ամե-նաւերք առաջադրելով յերիտասարդության համար իր պահանջների ծրագիրը, սրա շուրջը համախմբելով յերիտասարդությունը, միաժա-մանակ ստեղծելով միասնական ֆրոնտի որդաններ:

Այս խնդրի հաջող լուծման համար միություններ պետք է ավելի բնդարձակ չափերով, քան մինչև այժմ Սորհրդային Միությունը, ժո-ղովրդականացնեն աշխահավոր յերիտասարդության մեջ: Անհրաժեշտ է Սորհրդային Միության շինարարությունը մոտ և հասկանալի դարձնել ամեն մի յերիտասարդ պրոլետարի: Անհրաժեշտ է ջախջախել Սորհրդա-յին Միության շուրջը ստեղծված ստի ու զրպարտանքի ֆրոնտը, վորով

աշխատավոր յերիտասարդությանը մեկուտացնու մեն մեզանից, ցույց տալ աշխատավոր յերիտասարդությանն այն ուղին, վորով 1917 թ. ընթացել են Խորհրդային Միութեան յերիտասարդ բանվորներն ու գյուղացիները, վորով նրանք տիրացել են քաղաքական ու տնտեսական այնպիսի իրավունքների, վորոնց մասին կարծիք սահմանից դուրս դռնվող յերիտասարդությունը յերազել անգամ չի կարող, ցույց տալ, վոր Խորհրդային Միութեան մեջ չկա գործադրկություն, չկա շահագործում, ցույց տալ, վոր չորս միլիոնանոց կոմյունիստիությունը դաստիարակվում է նոր, ազատ մարդ, սոցիալիզմ կառուցող նոր սերունդ և վոր այդ ուղիյով պետք է ընթանայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ	3
I. Կրոնական կազմակերպությունների տեղը մեր հակառակորդների շարքերում	5
Յերիտասարդության կրոնական յերեք ինտերնացիոնալ	6
II. Յերիտասարդության կրոնական կազմակերպությունների դեմքն ու աշխատանքի մեթոդները	14
III. Յերիտասարդության կրոնական կազմակերպությունների վերաբերմունքը հարիւրաշին Միությանն ու կոմշարժմանը	27
IV. Կրոնականների բանակի քայքայման պրոցեսն ու մեր կՅԵՄ աշխատանքը	35
Ազատախոհ յերիտասարդության կազմակերպությունը	36

Բարգմ. Վ. ՍԵՐԱՅՑԸՆ

Սրբազրեցի՜՜ Ա. ԹՈՎՄԱՆՅԱՆ, Է. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

9 ከ ሕዝብ ጋር ማሳተፍ ማድረግ

Գլադիա 7148 (բ) Հրապար. 2107

9m m/hp 895 Sfr=st 4000

Հանձնված է արտադրության 28 փետրվարի 1932 թ.

Մտորագրված է ապագրելու 28 ապրիլի 1933 թ.

2320

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0162488

ԳԻՆԸ 40 ԿՈՊ. (3 Կ.)

Մ. ՍՈԼՅԱՆ

РЕЛИГИОЗНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ МОЛОДЕЖИ

Госиздат ССР Армении
Эривань 1932